

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Yeni Azərbaycan Partiyasının beynəlxalq əlaqələri uğurla inkişaf edir

8

Avropaya yeni enerji körpüsü!

Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında yaşıl enerji ilə bağlı strateji tərəfdaşlıq Sazişi dünyanın diqqət mərkəzində

2

№ 233 (6674) 20 dekabr
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

Ermənistan hakimiyyəti tərəfindən ŞİŞİRDİLMİŞ STATİSTİKA

11

Mənzillərin qiymətlərində artım gözlənilirmi?

10

Şuşanın yetirdiyi böyük ictimai-siyasi xadim - Əhməd bəy Ağaoğlu

12

Türkiyə mediası: "Azərbaycanlı fəallar qanunsuz talana son qoyulanaqəd etirazları davam etdirməkdə israrlıdırlar"

4

Saxta kərə yağları: Aldanmamaq üçün nə etməli?

15

Əhaliyə XƏBƏRDARLIQ: Hava kəskin dəyişəcək, qar yağacaq

16

Avropaya yeni enerji körpüsü!

Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında yaşıl enerji ilə bağlı strateji tərəfdaşlıq Sazişi dünyanın diqqət mərkəzində

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 18 iyul tarixli 215 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Məliyyə Monitorinqi Xidmətinin Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

nur. Günəş enerjisi binaları və suyu qızdırmaq, təbii işıqlandırma və yemək bişirmək üçün də istifadə olunur.

Külək enerjisi - Yer səthindəki hava axını turbinləri itələmək üçün istifadə edilə bilər, daha güclü küləklər daha çox enerji istehsal edir. Yüksək hündürlükdəki ərazilər və sahillər yalnız dənizdə ən güclü küləkləri tutmaq üçün ən yaxşı şəraiti təmin edirlər. Araşdırmaya görə, kənd yerlərində reyting gücünün yalnız 20% -i ilə işləyən quru əsaslı, 2,5 meqavattlıq külək turbinləri şəbəkəsi mövcud enerji istehlakının 40 qatını təmin edə bilər.

Su enerjisi - Su elektrik stansiyası olaraq da adlandırılan hidroelektrik su buxarlanma, yağış və bənddən keçən suyun qüvvəsi daxil olmaqla su dövrü ilə yaranır. Hidroelektrik əhəmiyyətli miqdarda enerji istehsal etmək üçün yüksək yağış səviyyələrindən asılıdır.

Geotermal enerji - Yer qabığının altında həm planetin orijinal əmələ gəlməsindən, həm də mineralların radioaktiv çürüməsindən qaynaqlanan kütləvi istilik enerjisi var. İsti bulaqlar şəklində olan geotermal enerji insanlar tərəfindən minilliklər boyu çimmək üçün istifadə edilmişdir və indi elektrik enerjisi istehsalında istifadə olunur. Təkcə Şimali Amerikada, yeraltı yerdə saxlanılan kömürdən 10 dəfə çox elektrik enerjisi istehsal edəcək qədər enerji var.

Biokütlə - Taxta tullantıları, yonqar və yanacaq kənd təsərrüfatı tullantıları kimi son dövrlərdə yaşayan təbii materiallar, neft əsaslı yanacaq mənbələrindən daha az isti-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rumıniyaya səfəri və Buxarestdə 4 ölkənin - Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Sazişin imzalanması dünyanın diqqət mərkəzindədir. İmzalanmış sənəd də müasir dövrün tələbləri ilə ayaqlaşır, dünya ölkələrinin əldə etmək istədiyi alternativ enerji texnologiyasının ölkəmizdə daha geniş şəkildə istifadə olunmasına hüquqi zəmin yaradır.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda da bu sahəyə xüsusi diqqət göstərilir. 2030-cu ilədək elektrik enerjisi qoyuluş gücündə bərpa olunan enerji mənbələrinin payının 30 faizə çatdırılması, işğaldan azad olmuş ərazilərin "Yaşıl Enerji" Zonasına çevrilməsi ölkəmizin enerji siyasətində bir nömrəli prioritetdir. Son otuz ildə yaşıl enerji ilə bağlı aparılan tədqiqatların sonucu olaraq deyə bilərik ki, ənənəvi enerji mənbələrindən - kömür, neft və təbii qazdan asılılığımızı azalda biləcək bir yenilikdir.

"Yaşıl enerji" nədir və bunun ölkəmizdə tətbiqi nələri dəyişəcək?

Yaşıl enerji günəş işığı, külək, yağış, gəlgit, bitki, yosun və geotermal istilik kimi təbii mənbələrdən gəlir. Bu enerji mənbələri yenilənə bilər, yeni təbii olaraq yenilənir. Bunun əksinə olaraq, fosil yanacaqların inkişafı milyonlarla il çəkən və istifadəsi ilə azalmağa davam edəcək sonlu bir qaynaqdır. Yenilənə bilən enerji mənbələri, ətraf mühitə, istixana qazları kimi çirkləndiricilər

istehsal edən və iqlim dəyişikliyinə töhfə verən fosil yanacaqlardan daha az təsir göstərir. Fosil yanacaqlara giriş əldə etmək üçün ümumiyyətlə ekoloji cəhətdən həssas yerlərdə mədən və ya yerin dərinliyində qazma tələb olunur.

Yaşıl enerji, əksinə elektrik enerjisi əldə etmədən kənd və ucqar bölgələr də daxil olmaqla, bütün dünyada asanlıqla mövcud olan enerji mənbələrindən istifadə edir. Yenilənə bilən enerji texnologiyalarındakı irəliləyişlər günəş panellərinin, külək turbinlərinin və digər yaşıl enerji mənbələrinin qiymətini aşağı saldı, elektrik enerjisi istehsal etmək qabiliyyətini neft, qaz, kömür və kom-

munal şirkətlərin deyil, insanların əlinə verdi.

Yaşıl enerjinin növləri

Yenilənə bilən, çirkləndirməyən enerji mənbələri ilə bağlı araşdırmalar bu qədər sürətlə gedir, hazırda inkişafda olan bir çox yaşıl enerjinin növünü izləmək çətindir. Ən çox yayılmış yaşıl enerjinin 6 növü var:

Günəş enerjisi - Ən çox yayılmış bərpa olunan enerji növü olan günəş enerjisi, adətən günəş işığını tutaraq elektrik enerjisine çevirən fotovoltaiq hüceyrələr istifadə olu-

xana qazı tullantıları ilə enerjiyə çevrilə bilər. Biyokütlə olaraq bilinən bu materialların günəşdən yığılmış enerjini ehtiva etməsi də diqqətçəkən məqamdır.

Bioyanacaq - Enerji istehsal etmək üçün biyokütləni yandırmaqdan daha az bərpa olunan üzvi materiallar yanacaq kimi istifadə edilir. Nümunə olaraq etanol və biyodizel göstərilə bilər. 2010-cu ildə dünyadakı avtomobil nəqliyyatının 2,7 faizi bioyanacaqlarla hərəkət edib. 2050-ci ilə qədər isə bu rəqəmin təxminən 25 faizdən çox olacağı proqnozlaşdırılır.

Ardı Səh. 3

Əvvəli Səh. 2

Hədəf 6 qiçavatlıq əlavə gücləri yaratmaqdır

Rumıniyanın paytaxtı Buxarest şəhərində keçirilən görüşdə qəbul edilən sənəddə bərpaulunan enerjiyə geniş diqqət ayrılmağın məmnunluğu ifadə edilib. Rumıniya, Gürcüstan və Azərbaycan arasında Qara dənizdən çəkiləcək elektrik xəttinin vacibliyi vurğulanıb. Bu layihə iştirakçı ölkələri, həmçinin Avropanı həm rəqəmsal kommunikasiya, həm də enerji üçün Qara dənizin hər iki tərəfindən, həmçinin Xəzər dənizi regionu ilə bağlayacaq. Bərpaulunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisini Rumıniya və Macarıstan ərazisindən Avropa İttifaqına gətirməklə bu layihə təchizatın təhlükəsizliyini gücləndirməyə kömək edəcək.

Prezident İlham Əliyevin çıxışında bildirib ki, ötən il Azərbaycanın Avropa İttifaqı bazarına təbii qaz ixracı 8,2 milyard kubmetr təşkil etmişdir, bu il 11,3 milyard kubmetrdir: "Növbəti il onun həcmi ən azı 11,6 milyard kubmetr olacaq. Gələn il Azərbaycandan ixrac ediləcək təbii qazın ümumi həcmi təxminən 24 milyard kubmetr olacaq. Müqayisə üçün, 2021-ci ildə o, 19 milyard kubmetr təşkil edirdi".

Dövlət başçısı Dövlət Neft Şirkəti ilə Romqaz arasında 2023-cü il yanvarın 1-dən Azərbaycandan Rumıniyaya qazın təchizatı barədə müqavilənin imzalanmasını xatırladaraq əlavə edib ki, Azərbaycan özünün qaz təchizatının coğrafiyasını Avropa bazarına qədər genişləndirir: "Bu, hamı üçün uduşlu vəziyyətdir, çünki Avropa öz enerji təhlükəsizliyinin qorunması üçün qaz lazımdır, Azərbaycanın isə özünün nəhəng enerji resursları üçün etibarlı bazara ehtiyacı var. Bu gün biz Avropaya digər enerji körpüsünü salmağa başlayırıq. Ölkəmiz Avropanın mühüm elektrik enerjisi, əsasən, yaşıl enerji təchizatçısına çevrilməyi planlaşdırır".

Azərbaycanın bərpaulunan enerji potensialına gəldikdə, quruda külək və günəş enerjisinin həcmi 27 qiçavatdan çoxdur. Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda isə külək enerjisi 157 qiçavat təşkil edir. Ölkəmizin strateji investorlarının biri ilə biz 2027-ci ilə qədər 3 qiçavat külək və 1 qiçavat günəş enerjisini istehsal etməyi planlaşdırırıq. Onların 80 faizi ixrac olunacaq. Biz 2037-ci ilə qədər ən azı 6 qiçavatlıq əlavə gücləri yaratmağı planlaşdırırıq".

Qeyd edilib ki, yalnız təkə bir qlobal enerji şirkəti Azərbaycanda 10 qiçavat yaşıl enerjinin istehsalına yatırımlar etməyi planlaşdırır. Azərbaycanın Energetika Nazirliyi digər qlobal enerji şirkəti ilə çərçivə sazişini imzalayıb. Həmin şirkət Azərbaycanda 12 qiçavata qədər külək və günəş enerjisinin istehsalına sərmayə qoymağı planlaşdırır. Beləliklə, Azərbaycan ixracının birinci mərhələsində ən azı 3 qiçavatlıq əlavə ötürmə gücü

yaradılacaqdır.

Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban hazırkı şəraitdə liderlərin ölkələrinin iqtisadi və enerji təhlükəsizliyini təmin etməli olduqlarını vurğulayıb: "Bütün bunların həll yolu bərpaulunan enerji mənbələrinin müəyyənləşdirilməsindən və onların Avropaya nəqlindən ibarətdir. Avropa Komissiyasının müdrikliliyinə görə biz Azərbaycana çox diqqət yetirdik, onunla əməkdaşlığımızı inkişaf etdirdik. Azərbaycanın və Prezident Əliyevin Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığa həmişə açıq olması təqdirləyicidir. Mən özüm də bir il ərzində Avropa İttifaqının həmişə Azərbaycana etibarlı tərəfdaş kimi etibar edə biləcəyinin şahidi olmuşam. Bu gün enerji sahəsində Macarıstan adından bu sazişi imzalaya bildiyimiz üçün biz Azərbaycandakı, Gürcüstandakı və Rumıniyadakı dostlarımıza, həmçinin Avropa Komissiyasının Prezidentinə minnətdarıq".

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili də hazırkı geosiyasi çağırışlar fonunda enerji təhlükəsizliyi sahəsindəki aktual məsələlərin həlli baxımından şəxələndirmənin vacibliyinə diqqət çəkib. Vurğulayıb ki, Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Sazişi imzalamaqla ölkələrimiz yaşıl enerji sahəsində sıx əməkdaşlıq etməyə hazır olduqlarını təsdiqlədi.

Rumıniyanın Baş naziri Nikolae Çuke

Avropaya yeni enerji körpüsü!

Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında yaşıl enerji ilə bağlı strateji tərəfdaşlıq Sazişi dünyanın diqqət mərkəzində

dünyada baş verən hazırkı böhran şəraitində həmrəylik nümayiş etdirməyin və ehtiyatları bir araya gətirməyin vacibliyini qeyd edib. Baş nazir strateji tərəfdaşlıq haqqında Sazişi enerji sahəsində uzunmüddətli qarşılıqlı əməkdaşlığın gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addım kimi dəyərləndirərək deyib ki, 2023-cü ilin əvvəlindən başlayaraq Azərbaycan qazının Rumıniyaya çatdırılması ilə bağlı razılığa gəlinməsi istiqamətində irəliləyiş alqışlanmalıdır. Çünki Rumıniyanın enerji təhlükəsizliyi baxımından əlavə bir müdafiəsi olacaqdır. Bir tərəfdən Azərbaycan Respublikası və Gürcüstan Respublikası arasında, digər tərəfdən isə Avropa arasında yaşıl enerji ticarətinin inkişafını nəzərə alaraq, bərpaulunan enerjinin generasiyası üzrə mövcud potensialdan faydalanmaq bu gün heç vaxt olmadığı qədər mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

"Yaşıl enerji" - zamanın tələbi

Dünyanın tərəqqipərvər insanları qlobal iqlim dəyişikliklərinin qarşısını almaq üçün müxtəlif layihələr üzərində baş sındırır. Aktual məsələlərdən biri planetin enerjiyə olan tələbatının ətraf mühitə zərər vurmadaan ödənilməsidir. Su elektrik enerjisi dünyada enerji istehlakının 3 faizini və elektrik enerjisi istehsalının 15 faizini təmin edə bilər və ən böyük bərpaulunan enerji mənbəyi hesab olunur.

Külək enerjisindən də geniş şəkildə istifadə olunur. Ümumilikdə isə, bərpaulunan enerji sektorunun inkişafına və daha çox istifadəsinə yaşıl işıq yandıran ölkələr arasında Çin, ABŞ, Yaponiya və Böyük Britaniyanın liderlik etməsi təqdirləyicidir. Amma bu ölkələrin fəaliyyəti dünyada iqlim dəyişikliyinə qarşısını almaq üçün yetərli sayıla bilərmi? Əlbəttə, yox. Bunun üçün əksər ölkələr bir araya gəlməli və atılacaq addımlar bir mərkəzdən idarə olunmalıdır. Əks təqdirdə atmosferimizdə baş verən mənfi tendensiya-ların qarşısını almaqda çətinlik çəkəcəyik.

Bu ilin fevralın 4-də Prezident İlham Əliyev Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VIII toplantısındakı çıxışını xatırlatmaq yerinə düşər: "Bizim elektrik enerjimizə regional bazarda da ehtiyac var, bəlkə də, biz daha uzağa, Avropaya qədər gedə bilərik. Çünki bu gün biz dörd qonşu ölkəyə - Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan və İrana elektrik enerjisi ixrac edirik. Həcm artır. Bizim Azərbaycanda bərpaulunan enerji mənbəyimiz nə qədər çox olsa, biz ixrac üçün daha çox qaza qənaət edəcəyik. Məsələn, mənim indicə qeyd etdiyim elektrik stansiyası - külək elektrik stansiyası ilə biz 200 və ya 300 milyon kubmetr qaza qənaət edəcəyik. Bu, yaxşı göstəricidir və istehlakı böyük olmayan ölkələr üçün ciddi dəyişiklik ola bilər".

"Səs" Analitik Qrupu

“Alternativ enerjinin inkişafı üçün ölkəmiz böyük potensiala malikdir”

Prezident İlham Əliyev Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının investisiya nazirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

çərçivəsində əməkdaşlıq və Səudiyyə Ərəbistanının bir sıra beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi etməsində verdiyi dəstəyə görə minnətdarlığını bildirdi. Qonaq qeyd etdi ki, ölkəsi Azərbaycanın öz ərazilərini işğaldan azad etməsi məsələsindəki haqlı mövqeyini hər zaman dəstəkləyib.

Xalid bin Əbdüləziz Əl-Falih Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində aparılan böyük bərpa və yenidənqurma işlərinin Səudiyyə Ərəbistanı Krallığında hələ də böyük sevinclə izləndiyini vurğuladı. Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycanın etibarlı tərəfdaşı olduğunu qeyd edən qonaq dedi: “Biz çox şadiq və ümid edirik ki, yenidənqurma və bərpa işləri vasitəsilə sizin sülh mərhələsinə keçidiniz uğurlu olacaq”. Qonaq bunun bölgəyə firavanlıq gətirəcəyinə ümidvar olduğunu bildirdi. Xalid bin Əbdüləziz Əl-Falih ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin 30 illiyinin qeyd edilməsinin əhəmiyyətini vurğuladı. Qonaq Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması sahəsində Azərbaycanın həyata keçirdiyi layihələrin, bu baxımdan dünən Rumınyada imzalanmış Sazişin əhəmiyyətinə toxundu.

Söhbət zamanı iqtisadi sahədə əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsinin önəmi vurğulandı, ölkəmizdə bərpaulunan enerji generasiya layihələrində Səudiyyə Ərəbistanı Krallığından olan şirkətlərin iştirakı müzakirə edildi. Qeyd edildi ki, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı bu istiqamətdə, həmçinin kənd təsərrüfatında və digər sahələrdə yeni layihələrə investisiya qoymaqla maraqlıdır. Görüşdə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının İnkişaf Fondu və Dövlət İnvestisiya Fondu nun ölkəmizdəki layihələri maliyyələşdirməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Prezident İlham Əliyev dekabrın 18-də Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının investisiya naziri, Azərbaycan Respublikası ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında Hökumətlərarası Müştərək Komissiyanın gələcəyə dair görüşlərinin gələcəyə dair genişləndirilməsini dəstəkləyən Prezident İlham Əliyev sabah keçiriləcək Azərbaycan-Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı biznes forumunun əhəmiyyətini qeyd etdi.

vəl Xalid bin Əbdüləziz Əl-Falihlə görüşünü məmnunluqla xatırlayaraq Azərbaycan Respublikası ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında Hökumətlərarası Müştərək Komissiyanın iclasının uğurla keçəcəyinə əminliyini bildirdi. Əməkdaşlığımızın gündəliyinin daha da genişləndirilməsini dəstəkləyən Prezident İlham Əliyev sabah keçiriləcək Azərbaycan-Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı biznes forumunun əhəmiyyətini qeyd etdi.

maraq göstərdiyini bildirdi, bu baxımdan Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının “ACWA Power” şirkəti tərəfindən Azərbaycanda Külək Elektrik Stansiyasının inşası ilə bağlı həyata keçirilən layihəni əməkdaşlığın faydalı nümunəsi kimi qiymətləndirdi. Prezident İlham Əliyev alternativ enerji, xüsusilə külək enerjisinin inkişafı üçün ölkəmizin böyük potensiala malik olduğunu dedi.

keçirilən görüşdən şərəf hissi duyduqlarını bildiren Xalid bin Əbdüləziz Əl-Falih əməkdaşlığın genişləndirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Prezidentinin verdiyi tapşırıq və tövsiyələrə görə minnətdarlığını bildirdi.

Qonaq İki Müqəddəs Ocağın Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Əlahəzrət Salman bin Əbdüləziz Al Səud və Vəliəhdi Əlahəzrət Məhəmməd bin Salman bin Əbdüləziz Al Səudun salamlarını və son dövrlərdə ölkəmizin əldə etdiyi böyük uğurlar münasibətilə təbriklərini dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara və təbriklərə görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Səudiyyə Ərəbistanının Kralına və Vəliəhdinə çatdırmağı xahiş etdi. Xalid bin Əbdüləziz Əl-Falih Azərbaycana OPEC+

Görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olması qeyd edilmiş, həm Azərbaycan Prezidenti, həm də Səudiyyə Ərəbistanının Kralı və Vəliəhdinin söylədiyi nəticədə əlaqələrimizin daha da möhkəmləndiyi vurğulanıb.

Dövlətimizin başçısı bundan əv-

Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında siyasi sahədə əlaqələrin yüksək səviyyədə olmasının ikitərəfli münasibətlərin inkişafı üçün yaxşı əsaslar yaratdığını dedi və biznes sahəsində əməkdaşlığın, o cümlədən investisiya və enerji sahələrində əlaqələrin genişləndirilməsi üçün hər iki tərəfin qarşılıqlı

Azərbaycan Prezidenti Səudiyyə Ərəbistanı Krallığından nümayəndə heyətinin işğaldan azad edilmiş torpaqlarımıza nəzərdə tutulan səfərini, orada aparılan yenidənqurma işlərinə göstərdikləri marağı və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının biznes dairələrinin ölkəmizə investisiya qoymaq isteklərini yüksək qiymətləndirdi. Dövlətimizin başçısı ilə

Azərbaycan Respublikasında Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdirildikləri ərazilərdə faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarı, o cümlədən erməni separatçıların digər qanunsuz fəaliyyətlərinə göz yumulmasına qarşı Azərbaycan vətəndaş əməliyyatlarının Laçın-Xankəndi yolunda davam edən dinc etiraz aksiyasına məhəl qoyulmaması qarşı Türkiyədə də geniş narahatlıqla qarşılanıb. Türkiyə ictimaiyyəti, eləcə də ölkənin aparıcı kütləvi informasiya vasitələri artıq yeddi gündür davam edən dinc etiraz aksiyaya dəstəklərini müxtəlif formalarda nümayiş etdirirlər.

Əvvəla qeyd edək ki, Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Vəqfi (TA-DƏHV) ölkəmizin təbii sərvətlərinin talan olunmasına qarşı bəyanatla çıxış edib. Bəyanat dekabrın 14-də Ankarada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Evinde Türkiyə Prezidenti yanında Təhlükəsizlik və Xarici Siyasət Şurasının üzvü, Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Vəqfi və Azərbaycan Evinin rəhbəri, professor Aygün Attar tərəfindən elan olunub. Türkiyənin aparıcı qeyri-hökumət təşkilatları (QHT) tərəfindən dəstəklənən bəyanatda Rusiya sülhməramlılarının gözü qarşısında törədilən qanunsuz əməllərin dərhal dayandırılması tələb edilir.

Aksiyanın keçirildiyi məkandan reportaj yayınan Anadolu Agentliyi yazır ki, erməni əsilli Azərbaycan vətəndaşları ilə bir problemlərinin olmadığını diqqətə çatdıran etirazçılar Rusiya sülhməramlılarının komandanı Volkovun hədisə yerinə gəlməsinə, onların qanuni tələblərini ədalətlə yerinə yetirməsinə çağırışlar ediblər.

“Yeni çağ” media qrupunun rəhbəri Aqil Ələsgərin fikirlərini Türkiyə ictimaiyyətinə çatdıran “Yeni akıt” qəzeti aksiya iştirakçısının sözlərini belə təqdim edib: “Azərbaycan qeyri-hökumət təşkilatları bütün dünyanın diqqətini

Türkiyə mediası: “Azərbaycanlı fəallar qanunsuz talana son qoyulanadək etirazları davam etdirməkdə israrlıdırlar”

na istinadla diqqətə çatdırıb ki, Rusiya sülhməramlılarının yerləşdikləri Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarı 44 günlük Vətən müharibəsinin dayandırılmasına səbəb olan məlum üçtərəfli sazişin şərtlərinə ziddir. Rusiya tərəfi bu məsələdə özünə düşən missiyanı ədalətli şəkildə yerinə yetirməlidir. Sülhməramlı kontingent birtərəfli ola bilməz. Bu hal missiyaya ləkədir.”

“Sabah” qəzeti “Azərbaycanlı fəalların Laçın dəhlizində etirazı davam edir” sərəlvhəli məqalədə yazır ki, Azərbaycanın təbii sərvətlərinin qanunsuz istismarı vandalizm nümunəsidir. Azərbaycan vətəndaşları beynəlxalq ictimaiyyətdən öz haqq işlərinə israrla dəstək tələb edirlər.

Türkiyənin aparıcı və əyalət KİV-ləri yazır ki, Azərbaycanın aparıcı qeyri-hökumət təşkilatlarının dinc etiraz aksiyası beynəlxalq hüququn bütün aspektlərini özündə ehs etdirir. Havanın şaxtılı və yağışlı olmasına baxmayaraq, insanlar Vətənin bir parçasına qarşı göstərilən düşmən münasibətlə barışmaq niyyətində deyillər. Aksiya iştirakçıları israr edirlər ki, qanunsuz talana son qoyulanadək etirazlar davam edəcək. Qeyd edək ki, etiraz aksiyası Türkiyənin bütün təbəqələri tərəfindən dəstək almaqdadır.

Ermənistanın törətdiyi ekoloji terrora çəkməyə çalışır”.

Mövzunu davamlı olaraq gündəmdə saxlayan “Haber Global” telekanalı hadisəni belə şərh edib: “Azərbaycanlıların Ermənistanın hüquqazidd mövqeyinə qarşı etirazları davam edir. Laçın-Xankəndi yolunda keçirilən etirazlar hər gün daha da genişlənir. Aksiya iştirakçıları Rusiya sülhməramlılarının yerləşdiyi nəzarət məntəqəsinin qarşısından ayrılırlar”.

Prosesi “Azərbaycan QHT-lərinin Laçın dəhlizində mədən etirazı” sərəlvhəsi ilə təqdim edən “TRT Avaz” telekanalı aksiya iştirakçıları-

Azərbaycanda turizmin inkişafı başlıca prioritetlərdəndir

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "The Ritz-Carlton Baku" otelinin açılışında iştirak ediblər

marlığında Azərbaycana aid xüsusiyyətlərə - tarixin, incəsənətin, mədəniyyətin və müasir tendensiyaların vəhdətinə xüsusi diqqət yetirilib.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun aparıcı sahəsi kimi turizmin inkişafı başlıca prioritetlərdəndir. Prezident İlham Əliyevin 2016-cı il 6 dekabr tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi" bu sahəyə dövlət tərəfindən göstərilən diqqətin əyani təsdiqidir. Dövlətimizin başçısının müəyyənləşdirdiyi uzaqgörən siyasət sayəsində Azərbaycanda müasir otel infrastrukturunun yaradılmasına hələ uzun illər bundan əvvəl başlanılıb. Pandemiyanın yayıldığı 2020-ci ilədək hər il çox sayda turist ölkəmizə səfər edib, müasir

turizm imkanlarından yararlanıb. Artıq dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də postpandemiya dövrü yaşanır. Bu işə öz növbəsində turist axınının artması ilə müşayiət olunur. Bu cür müasir və dünyaca məşhur otel brendlərinin Azərbaycanda fəaliyyətə başlaması şübhəsiz ki, postpandemiya dövründə turizmin inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva dekabrın 19-da paytaxtda "The Ritz-Carlton Baku" otelinin açılışında iştirak ediblər. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım oteldə yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Məlumat verildi ki, hündürlüyü 130 metr olan otel binası 33 mərtəbəlidir. "The Ritz-Carlton Baku" otelində 190 geniş qonaq otaqları, lüks mənzillər, restoranlar, fitnes və biznes mərkəzləri, müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün konfrans zalı yaradılıb. Binanın 14 mərtəbəsi otel otaqları üçün nəzərdə tutulub, 15-ci mərtəbədə başlayaraq yuxarı hissə

sədə isə rezidensiyalar və mənzillər yerləşir.

Qeyd edildi ki, binada korporativ toplantıların və xüsusi günlərlə bağlı tədbirlərin təşkili üçün də ideal şərait yaradılıb. Buradakı "Şuşa" zalı işgüzar görüş və ya qala tədbirlərin keçirilməsi baxımından xüsusi məkandır. Bununla yanaşı, oteldə Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş

ərazilərinin adlarını daşıyan 12 əlavə iclas otağı yaradılıb. Bunlar "Qarabağ", "Ağdam", "Cəbrayıl", "Qubadlı", "Tərtər", "Xocalı", "Füzuli", "Zəngilan", "Kəlbəcər", "Xankəndi", "Xocavənd" və "Laçın" otaqlarıdır.

Bildirildi ki, binanın daxili dizaynı Azərbaycanın iqliminin, mədəniyyətinin, tarixinin müxtəlifliyini və zənginliyini əks etdirir. Otelin me-

Yaponiya portalı Buxarest Sazişinin Avropanın enerji təminatına göstərəcəyi mühüm təsirdən yazıb

Yaponiyanın "ajmedia.jp" portalı dekabrın 17-də Buxarestdə imzalanan "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"ə dair məlumatlar yayıb.

Belə ki, yapon və ingilis dilində yayılan məlumatlarda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Rumıniyanın Baş naziri Nikolae Çuke, Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qarıbaşvili, Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban tərəfindən imzalanan Sazişdə bərpaulunan enerji mənbələrindən alınacaq elektrik enerjisinin Rumıniya və Macarıstan ərazisindən Avropa İttifaqına nəqlinin nəzərdə tutulduğu bildirilir. Qeyd edilir ki, layihə Avropa İttifaqının elektrik ener-

jisi ilə təchizatına mühüm təsir göstərəcək.

Yazılarda Prezident İlham Əliyevin imzalanma mərasimində Azərbaycanın Avropanın yaşıl enerji təchizatçısına çevrilməyi planlaşdırdığını bildirdiyi qeyd edilir. Azərbaycan Prezidentinə istinadla vurğulan ki, Buxarest Sazişi "yaşıl enerji" təhlükəsizliyinin yaradılması üçün olduqca mühüm sənəddir.

Məlumatlarda Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayen və Rumıniya Prezidenti Klaus Yohannisin iştirakı ilə imzalanan sazişin Aİ ilə Azərbaycan arasında bağlanmış enerji sazişlərinin bir hissəsi olduğu da qeyd edilir. Həmçinin yazılarda ötən günlərdə SOCAR ilə "Romgaz" şirkətlərinin gələn il yanvarın 1-dən Azərbaycandan Rumıniyaya təbii qazın təchizatı barədə müqavilə imzaladığı da xatırladılır.

Home Page | About Us | Partners | Services | Contact Us

TOKYO 18:44
2022-12-19

政治 経済 社会 科学・教育 HI-TECH テクノロジー系諸国 イスラーム諸国 文化 観光 スポーツ 世界
シュシャの年 ヘイタル・アリエフ - 100

Home > 政治 > イルハム・アリエフ大統領：目標達成のために効率的に働く必要がある

イルハム・アリエフ大統領：目標達成のために効率的に働く必要がある

2022-12-18 - AJMEDIA

あなたの広告は
こちら

ソーシャルネットワーク

TET INTERNATIONAL DEVELOPMENT

AZERBAIJAN internet portal

Association of Turkic

東京, 12月18日 /AJMEDIA/

Dekabrın 17-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İdarə Heyətinin iclası keçirilib. "İki sahil" xəbər verir ki, iclasın gündəliyində olan məsələlərin müzakirəsindən əvvəl Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 illiyi münasibətilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin noyabrın 30-da imzalanmış müvafiq sərəncamları ilə ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə təltif olunmuş şəxslərə mükafatların təqdim olunması mərasimi keçirilib. Mərasimdə YAP Mərkəzi Aparatının əməkdaşları, partiyanın Təftiş Komissiyasının, Veteranlar Şurasının, Gənclər Birliyinin üzvləri və yerli təşkilatlarının sədrləri iştirak ediblər.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan bütün sahələrdə mühüm nailiyyətlər qazanıb

Yeni Azərbaycan Partiyasının İdarə Heyətinin iclası keçirilib

Tədbirdə çıxış edən YAP Sədri və İdarə Heyətinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov sona çatmaqda olan 2022-ci ilin ölkəmiz üçün əlamətdar hadisələrlə yadda qaldığını bildirib. Onun sözlərinə görə, Prezident İl-

yəndə heyətinin 2022-ci il dekabrın 18-də Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinə səfər edəcəyini və səfər çərçivəsində YAP, Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası və Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Milli Birlik Partiyası arasında üçtərəfli formatda görüşün keçiriləcəyini vurğulayıb. YAP nümayəndə heyəti daha sonra Şimali Makedoniya Türk Demokratik Partiyasının dəvəti ilə bu ölkədə səfərdə olacaq.

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri 2022-ci ilin əlamətdar hadisələri sırasında Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 illik yubileyinin xüsusi yer tutduğunu diqqətə çatdırıb. O

münasibətilə Prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə partiyanın yaranmasında, təşkilatlanmasında və inkişafında xidmətləri olan 68 nəfər təltif olunub. YAP Sədri və İdarə Heyətinin müavini təltif olunan şəxsləri təbrik edib, onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Sonra həmin şəxslərə təltiflər, eləcə də Yeni Azərbaycan Partiyasının hədiyyələri təqdim olunub. Dövlət başçısının müvafiq sərəncamları ilə təltif olunan şəxslər göstərilən etimada görə öz təşəkkürlərini bildiriblər. Daha sonra YAP İdarə Heyətinin iclası

ham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan bu il ərzində bütün sahələrdə mühüm nailiyyətlər qazanıb. Eyni zamanda, ölkəmizin beynəlxalq müstəvidə mövqeləri daha da möhkəmlənib, Avropanın enerji təhlükəsizliyində rolu daha da artıb. Azərbaycanın artan gücü və beynəlxalq miqyasda qazandığı nailiyyətlər Cənubi Qafqaz regionunda sülh və təhlükəsizlik problemlərinin həllinə müsbət təsir göstərəcək.

Tahir Budaqov Yeni Azərbaycan Partiyasının da beynəlxalq əlaqələrinin uğurla inkişaf etdiyini deyib, bu müstəvidə türk dövlətlərinin siyasi partiyaları ilə əlaqələrin gücləndirilməsinin prioritet olduğunu diqqətə çatdırıb. O, Yeni Azərbaycan Partiyasının nüma-

qeyd edib ki, partiyanın İdarə Heyətinin qərarı ilə təsdiq edilmiş Tədbirlər Planına uyğun olaraq nəzərdə tutulmuş bütün tədbirlər tam həcmdə yerinə yetirilib, bütün şəhər və rayonlarda silsilə tədbirlər təşkil olunub. "Noyabrın 21-də Prezident, partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə tənənəli yubiley tədbiri keçirilib. Cənab İlham Əliyev tədbirdə çıxışı zamanı partiyamızın zəngin və şərəfli inkişaf yoluna nəzər saldı, qarşıda duran vəzifələrlə bağlı müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini verdi. Biz dövlətimizin başçısının qarşıya qoyduğu vəzifələrin layiqincə yerinə yetirilməsi üçün fəaliyyətimizi ardıcıl olaraq davam etdirəcəyik", -deyən Tahir Budaqov qeyd edib ki, YAP-ın 30 illik yubileyi

nin gündəliyində olan məsələlər müzakirə edilib. YAP Sədri və İdarə Heyətinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov iclasın gündəliyi haqqında məlumat verib. İlk olaraq Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis edilməsinin 30 illik yubileyi ilə əlaqədar Tədbirlər Planının icrasının yekunlarına dair hesabat müzakirəyə çıxarılıb. Müzakirələrdən sonra hesabat qəbul olunub.

Sonra iclasda "Heydər Əliyev İli" ilə əlaqədar Yeni Azərbaycan Partiyasının Tədbirlər Planının təsdiq edilməsi məsələsi müzakirə edilib. Tahir Budaqov xatırladı ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu il sentyabrın 29-da "Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan

edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb. "Heydər Əliyev İli" ilə əlaqədar təsdiqlənən Tədbirlər Planı olduqca zəngin, rəngarəng və çoxşaxəlidir. Yeni Azərbaycan Partiyası da "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində silsilə tədbirlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Müzakirələrdən sonra Tədbirlər Planı təsdiq edilib. İclasda daha sonra Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının tərkibinə kooptasiya yolu ilə yeni üzvlərin daxil edilməsi məsələsinə baxılıb, Nazim Mehdi oğlu İsmayılov və Zərifə Rzaqulu qızı Quliyeva Veteranlar Şurasının üzvü seçilib. İclasda, həmçinin bir sıra təşkilati məsələlər müzakirə olunaraq müvafiq qərarlar qəbul edilib.

“Azərbaycan regional əməkdaşlığın aparıcı qüvvəsi, dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçısı kimi nüfuz qazanıb. Azərbaycanın enerji diplomatiyasının uğurları davamlılığı ilə diqqət çəkir. Arxada qalan hər il bu sektorda mühüm hadisə ilə yadda qalır. Artıq son günlərini yaşadığımız 2022-ci ildə bu istiqamətdə atılan addımlar xüsusilə təqdirəlayiqdir. Bu ilin iyun ayında Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində Azərbaycanın enerji tərəfdaşlarını Qarabağın tacı, türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı Şuşada bir araya gətirdi. Şuşada bərpə olunan enerji sahəsində imzalanmış müqavilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının “yaşıl enerji” sektorunun böyük potensiala malik olduğunu təsdiqlədi. Dövlət başçısı İlham Əliyev azad Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru yaşıl enerji zonası elan edib. Azad olunmuş ərazilərin təsdiqlənmiş potensialını 7200 meqavat günəş və 2000 meqavat külək enerjisi təşkil edir. İyul ayında Avropa Komissiyasının Prezidenti xanım Ursula Fon der Lyayenin Azərbaycana səfəri zamanı ölkəmiz ilə Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalandı və həmin sənədin icrasına artıq başlanılıb. Dekabrın 16-da Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti və “Romqaz” 2023-cü il yanvarın 1-dən Azərbaycandan Rumıniyaya qazın təchizatı barədə müqavilə imzaladılar. Bütün bunlar əyani şəkildə təsdiq edir ki, Azərbaycan özünün qaz təchizatının coğrafiyasını Avropa bazarına qədər genişləndirir. Dekabrın 17-də Buxarestdə “Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş”in imzalanması da Azərbaycanın dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında oynadığı rolun aydın ifadəsini yaradır”. Bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Xətai rayon təşkilatının sədri, siyasi elmlər doktoru Vüqar Rəhimzadə KİV-ə açıqlamasında bildirib.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, dövlət başçısı İlham Əliyev

liyinin təminatında roluna, etibarlı tərəfdaş kimi möhkəmlənən mövqeyinə işıq salır.”

Son illər ərzində Azərbaycanda yaşıl enerjinin inkişafı baxımından mühüm addımlar atıldığını diqqətə çatdıran Vüqar Rəhimzadə bildirib ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı ilə “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər” təsdiqləndi və bu sənəd ölkəmizdə yaşıl enerji istehsalının genişləndirilməsi məsələsinin prioritet olduğunu bir daha ortaya qoydu: “Belə ki, növbəti onillikdə reallaşdırılacaq prioritetlər sırasında təmiz ətraf mühit və “yaşıl artım ölkəsi” əsas yer tutur. Bu çağırış səsləndirilir ki, qlobal iqlim dəyişikliklərinin miqyasını nəzərə alaraq ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqinə əhəmiyyətli yer verilməli, təmiz enerji mənbələrindən istifadə, tullantıların təkrar emalı və çirklənmiş ərazilərin bərpası təşviq edilməlidir. Ölkənin perspektiv iqtisadi inkişafı ilə bərabər, ətraf mühitin sağlamladılması, yaşılıqların sürətli bərpası və artırılması, su ehtiyatlarından və dayanıqlı enerji mənbələrindən səmərəli istifadə təmin edilməlidir. Bu prioritet daxilində strateji dövrdə iki məqsədin effektiv reallaşdırılmasına nail olunmalıdır: yüksək keyfiyyətli ekoloji mühit; yaşıl enerji məkanı. Strateji dövrdə qabaqcıl ölkələrdə alternativ və bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə xüsusilə daha çox artacaq. Bunu nəzərə alaraq ölkədə enerjiden səmərəli istifadə edilməli və yeni dayanıqlı enerji mənbələrinə üstünlük verilməlidir. İndiki və gələcək nəsillərin tələbatını dolğun ödəmək məqsədilə ekoloji baxımdan əlverişli olan “yaşıl texnologiya”ların tətbiqi genişləndirilməlidir. Elmi-texniki potensiala əsaslanmaqla iqtisadiyyatın bütün sahələrində alternativ və bərpaolunan enerji mənbələrinin ilkin istehlakda payı artırılmaqla və iqlim dəyişikliklərinə təsir azaldılmalıdır. Ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən istifadə edilməsi ətraf mühitə və atmosfer havasının keyfiyyətinə müsbət təsir göstərəcək.”

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri bildirib ki, qarşıya qoyu-

Азербайджан и Грузия будут поставлять электроэнергию в ЕС по дну Черного моря

КИЕВ. 18 декабря. УНН. Азербайджан и Грузия подписали соглашение о поставках электроэнергии в Венгрии и Румынии. Работы по прокладке 1195-километрового

Ukrayna mediası: “Yaşıl enerji layihəsi regionun bu sahədə təhlükəsizliyini gücləndirəcək”

Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə dekabrın 17-də Buxarestdə “Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş”in imzalanması Ukrayna KİV-in diqqət mərkəzində olub.

Belə ki, “Ukrinform”, “RBK-Ukrayna”, “Ekonomiçeskaya Pravda”, “UNN” və digər informasiya agentliklərində, xəbər portallarında dərc olunan məqalələrdə Sazişin əhəmiyyəti vurğulanıb. Qeyd edilib ki, Sazişə əsasən, Azərbaycanın yaşıl enerjisi Qara dəniz dibi ilə sualtı elektrik kabeli vasitəsilə Avropaya nəql olunacaq. Rumıniya, Gürcüstan, Azərbaycan və Macarıstanın iştirakı ilə Qara dənizdə sualtı enerji kabelinin yaradılması layihəsi bütün regionun enerji təhlükəsizliyini gücləndirəcək. Məqalələrdə layihənin üstünlükləri barədə geniş məlumat verilib.

“Ölkəmiz Avropanın yaşıl enerji təchizatçısına çevrilir”

vin sözügedən Sazişin imzalanması mərasimindəki çıxışı Azərbaycanın enerji sektorunun gələcəyi barədə aydın təsvir yaradır. “Bu gün biz Avropaya digər enerji körpüsünü salmağa başlayırıq. Ölkəmiz Avropanın mühüm elektrik enerjisi, əsasən, yaşıl enerji təchizatçısına çevrilməyi planlaşdırır” deyən ölkə Prezidenti diqqəti bu statistik rəqəmlərə yönəltdi. Azərbaycanın bərpaolunan enerji potensialına gəldikdə, quruda külək və günəş enerjisinin həcmi 27 qıqavatdan çoxdur, Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda isə külək enerjisi 157 qıqavat təşkil edir. Ölkəmizin strateji investorlarının biri ilə Azərbaycan 2027-ci ilə qədər 3 qıqavat külək və 1 qıqavat günəş enerjisini istehsal etməyi planlaşdırır. Onların 80 faizi ixrac olunacaq. Ölkəmiz 2037-ci ilə qədər ən azı 6 qıqavatlıq əlavə gücləri yaratmağı planlaşdırır.

YAP Xətai rayon təşkilatının sədri vurğulayıb ki, həyata keçirilən uğurlu enerji siyasəti Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyini möhkəmləndirir: “Azərbaycan Avropa üçün etibarlı tərəfdaşdır. Ölkəmizin Avropa İttifaqı, həmçinin quruma üzv olan dövlətlər ilə enerji sahəsində əməkdaşlığı yüksələn xəttə inkişaf edir. Quruma üzv olan dövlətlərin üçdə biri ilə Azərbaycan enerji sektorunda əməkdaşlığa dair Memorandum imzalayıb. Bugünkü uğurlarımız müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu neft strategiyasının nəticəsidir. Ümummilli Liderin ölkə iqtisadiyyatının inkişafında neft amilinə yüksək dəyər verməsi uzaqgörən siyasətinin göstəricisidir. Azərbaycanın malik olduğu enerji resurslarından səmərəli istifadəni təmin etmək məqsədilə gündəmə gətirilən enerji layihələrinin uğurlu icrası bu gün ölkəmizin iqtisadi və siyasi mövqeyinin möhkəmlənməsində öz sözünü deyir. Əməkdaşlığın regional çərçivədən çıxaraq beynəlxalq miqyas alması ölkəmizin bugünü və gələcəyinə olan inamın aydın mənzərəsini yaradır. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Buxarestdə Sazişin imzalanması mərasimində söylədiyi “Bu gün imzalanacaq yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Sazişin icrası Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verəcəyimiz ümumi töhfə olacaqdır. Bu Saziş yaşıl enerji dəhlizinin yaradılması istiqamətində atılan mühüm addımdır” fikirləri də Azərbaycanın dünyanın enerji təhlükəsiz-

lan hədəflər hər zaman söylərin birləşdirilməsini bir zərurət kimi ortaya qoyur: “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasından öncə ulu öndər Heydər Əliyevin dünya təcrübəsinə istinadən söylədiyi bu fikir də məqsədə nail olmağı şərtləndirən amillərə işıq salır. Ümummilli Lider bildirdi ki, söylər birləşdirilmədən, təcrübə mübadiləsi aparılmadan heç bir ölkə təkbaşına iqtisadi tərəqqiyə nail ola bilməz. Regional əməkdaşlıqda əhəmiyyətli rol oynayan BTC və BTE neft-qaz layihələrinin, onun ardınca çox-tərəfli əməkdaşlığın başlanğıcı kimi dəyərləndirilən Cənub Qaz Dəhlizinin reallığa çevrilməsi də iştirakçı dövlətlərin birgə söylərinin nəticəsidir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Buxarestdə sözügedən Sazişin imzalanması mərasimində “Məqsədlərimizə nail olmaq üçün biz səmərəli surətdə çalışmalıyıq. Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan, Rumıniya Avropa İttifaqı ilə sıx əməkdaşlıq və əlaqələndirmə şəraitində bir komanda kimi işləməlidirlər” çağırışı da deyilənlərin təsdiqidir.”

Vüqar Rəhimzadə Azərbaycanın bərpaolunan enerji növləri istehsal etmək üçün böyük potensiala malik olduğunu bildirib. Diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan təkə neft və qaz deyil, eyni zamanda, elektrik enerjisi ixrac edən ölkədir. Nəhəng potensial və təcrübə hədəflərə zamanında nail olmağa əsas verir.

Məhəmməd Əsədullazadə bildirib. Onun sözlərinə görə, Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin komandanı 8 gündür ki, etirazçıların tələblərini yerinə yetirmək üçün həmin əraziyə gəlmir, öz susqunluğunu nümayiş etdirir: “Düşünürəm ki, bu proses birbaşa Rusiya tərəfindən idarə olunur və onlar separatçıları müdafiə edir.

Hazırda proses şüarlar şəklində davam edir. Davam edən aksiyalarda hər şey qaydasındadır, normal şəkildə aparılır. Düşünürəm ki, bu aksiyaların sonda müsbət nəticəsi olacaq. Əhalinin də, buradakı aksiyalarda iştirak edənlərin də əhval-ruhiyyəsi yüksək səviyyədədir”.

Səbinə Hüseynli

Yeni Azərbaycan Partiyasının beynəlxalq əlaqələri uğurla inkişaf edir

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Sədr müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinə səfər edib

Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin (ŞKTC) Prezidenti Ersin Tatar bu ölkədə səfərdə olan Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AK Parti) rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin də iştirakı ilə keçirilən görüşdə Türk dünyasında çoxşaxəli münasibətlərin inkişafının əhəmiyyətindən bəhs edilib, güclənən və təsir imkanları genişlənən Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) bu kontekstdə fəaliyyətinin səmərəli nəticələr verdiyi diqqətə çatdırılıb. TDT-nin bu yaxınlarda Səmərqənddə keçirilən IX Zirvə Görüşündə mühüm qərarların qəbul edildiyi bildirilib, həmçinin Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin təşkilata müşahidəçi üzv statusunda qəbul olunmasının əhəmiyyətindən söz açılıb.

Xüsusi vurğulanıb ki, 44 günlük Vətən müharibəsində möhtəşəm Qələbə qazanan Azərbaycan regionda yeni reallıqlar yaradıb. Mövcud reallıqlar fonunda qardeş xalqların çoxşaxəli və məqsədyönlü fəaliyyəti, birgə təşəbbüsləri bölgəyə rifah və inkişaf vəd edir. Bu, eyni zamanda, Türk dünyası üçün parlaq perspektivlər yaradır.

Görüşdə, həmçinin Türk dövlətlərinin hakim siyasi partiyaları arasında əlaqələrin sıxlaşdırılmasının vacib olduğu, əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün geniş imkanların mövcudluğu vurğulanıb. Görüş zamanı qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə olunub.

Bu ölkənin hakim siyasi partiyası olan Milli Birlik Partiyasının dəvəti ilə baş tutan səfər çərçivəsində partiyanın nümayəndə heyəti tərəfindən "Boğaz şəhidliyi" ziyarət edilib, 1974-cü ildə həyata keçirilən "Barış" hərəkatında şəhidlik zirvəsinə yüksəlmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsi ehtiramla yad olunub. Daha sonra YAP, AK Parti və Milli Birlik Partiyası arasında üçtərəfli görüş keçirilib.

Milli Birlik Partiyasının Mərkəzi Qərargahında baş tutan görüşdə partiyalararası əməkdaşlığın önəmindən və perspektivlərindən bəhs edilib.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov, AK Parti Sədrinin birinci müavini, İstanbul millət vəkili Numan Kurtulmuş və Milli Birlik Partiyasının sədri, ŞKTC-nin Baş naziri Ünal Üstel Azərbaycanın tarixi Qələbəsi nəticəsində yaranmış yeni reallıqların fonunda və Türk dünyasında münasibətlərin keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoymasından sonra dost və qardaş xalqların hakim siyasi partiyalarının da yeni çağırışlarla üzləşdiklərini vurğulayıblar. Bu kontekstdə partiyalararası münasibətlərin inkişaf etdirilməsinin və əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinin əsas prioritetlərdən biri olduğu diqqətə çatdırılıb. Qeyd edilib ki, bugünkü üçtərəfli görüş yeni formatda işbirliyinin əsaslarının yaradılması baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Milli maraqlara əsaslanan səmərəli fəaliyyət həyata keçirən hər üç partiyanın birgə təşəbbüsləri ortaq hədəflərə çatmağa imkan verəcək. Görüş zamanı qarşılıqlı maraqlı doğuran digər bir sıra məsələlər müzakirə olunub. Eyni zamanda, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətində hakim koalisiyada yer alan Demokrat Partiyası və Yenidən Doğuş Partiyası ziyarət olunub.

Qeyd edək ki, YAP-ın nümayəndə heyətinə Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri, YAP İdarə Heyətinin üzvü Musa Quliyev, Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Türkiyə dostluq qrupunun üzvü Ramil Həsən, YAP Mərkəzi Aparatının İnformasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Nurlan Qələndərov və Mərkəzi Aparatın Beynəlxalq əlaqələr və humanitar məsələlər şöbəsinin baş məsləhətçisi Hülya Məmmədli daxildir.

Dünyanın bir çox ölkələrində mənzillərin qiyməti son on ildə kəskin şəkildə artıb. 2021-ci ilin ikinci rübündə 55 ölkədə mənzil qiymətləri orta hesabla 9,2% artıb. Belə ki, qiymət artımında Türkiyə, Yeni Zelandiya və ABŞ ilk üçlükdədir.

Bəs Azərbaycanda vəziyyət necədir?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb. Bütün dünyada daşınmaz əmlakın bahalaşmasının səbəbi inflyasiyadır. Ekspertlər daşınmaz əmlakın, xüsusən, mənzil bazarında alqı-satqı prosesi hələ bir müddət durğun vəziyyətdə qalacağını söyləyirlər. Onu da bildirək ki, qardaş Türkiyədə də mənzillər sürətlə bahalaşmaqda davam edir. Hazırda pandemiya şəraiti olduğu üçün iş adamları yatırımlarını daha etibarlı olan əmlak bazarına yönəldirlər. Daha sadə dillə desək, əllərindəki valyutayı mənzilə çevirirlər. Bu isə bazarda tələbatı artırır. Hesab edilir ki, növbəti ildə də bahalaşma davam edəcək.

Daşınmaz əmlak üzrə vergi yükünün də onun satış qiymətinə əlavə olunması qaçılmazdır. Digər tərəfdə isə mənzil bazarında manatın devalvasiyası ilə əlaqədar tədricən qiymətlərin dollara adaptasiya olunması prosesi gedir. Burada söhbət manat ekvivalenti ilə əmlak dəyərinin artımından gedəcək.

Azərbaycan Qiymətləndirmə Cəmiyyəti-

Mənzillərin qiymətlərində artım gözlənilirmi?

nin sədri, iqtisadçı ekspert Vüqar Oruc: "Manatın inflyasiyaya uğramasından da əlavə bir amil ondan ibarətdir ki, ölkədə tələbat var. Daşınmaz əmlak bazarında dinamik alqı, satqı prosesləri gedir. Hər il bir neçə dəfə İpoteka və Kredit Zəmanəti Fondu və o cümlədən MİDA tərəfindən müxtəlif ayırımlar baş verir. Bu da yeni mənzillərin alınması və daşınmaz əmlak bazarının inkişafı ilə bağlı müəyyən proseslərin baş verməsinə səbəb olur. Təbii ki, bütün bunlar qiymətin yüksəlməsinə gətirib çıxaran amillərdir. Azərbaycan inkişafda olan bir ölkədir. 30 ildən artıq işğalda olan ərazilərimiz azad olunub və ölkəmizdə xarici investisiyaların qoyulması istiqamətində çox ciddi artım gözlənilir. Diqqət mərkəzində olan bir ölkə-

yə çevrilmişik. Bakı şəhəri, o cümlədən digər bölgələr investisiya qoyulması üçün mübit bir regiona çevrilməkdədir və bu da təbii ki, ölkəmizə gələn həm xarici turistlərin, həm eyni zamanda investorların axınına səbəb olur. Bu da daşınmaz əmlak bazarına impuls verən amillərdəndir. Bu da daşınmaz əmlakın dəyərinin yüksəlməsinə təsir göstərən əsas nüanslardan biri kimi qəbul oluna bilər. Enmələr qiymətdə yalnız o zaman mümkündür ki, bazarda təkliflər artsın. Bazara təkliflərin də hər hansı bir proyekt nəticəsində artması mümkün ola bilər. Yeni İpoteka Kredit zəmanəti fondu MİDA və digər müvafiq dövlət qurumları, müəyyən binaların tikilməsi, vətəndaşların xidmətinə verilməsi, alqı satqı prosesinə daha böyük

kütlələrin cəlb olunması nəticəsində baş verə bilər. Hər hansı böyük proyektin ola bilmə ehtimalı gündəlikdə yoxdur. Qiymətlərin yüksəlməsinə təsir göstərən amillərdən biri də təbii ki, inşaat materiallarının qiymətinin artmasıdır. Bunu da dünyada baş verən prosesdir, o cümlədən bölgəmizdə, Ukrayna Rusiya arasındakı müharibə nəticəsində beynəlxalq valyuta, maliyyə böhranı baş vermiş və onun təsirini də biz görməkdəyik. Bu prosesdə qiymətlərin bütün dünya üzrə bahalaşmasına gətirib çıxarıb. Bu da sahibkarı məcbur edir ki, qiymətlər yüksək səviyyədə bazara təklif olunsun. Çoxlu sayda vətəndaşlarımız var ki, mənzillər gözləyirlər. Onların tələbatını ödəmək üçün dövlət özü sifarişçi kimi çıxış etdiyi projeləri işə salmalıdır ki, bazara təkliflər artsın və bu, vətəndaşların büdcəsinə uyğunluq təşkil etsin. Hesab edirəm ki, dekabr, yanvar, fevral aylarında, qiymətləri daha da yüksəltmə ehtimalı ola bilər".

Havar Şafiyeva

“Rusiyalı Sülhməramlıların qanunsuz hərəkətləri erməni məramlılıq və özbaşınalıqdır”

Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərində yerləşən Rusiya sülhməramlılarının nəzarətində olan Azərbaycan ərazilərinə Azərbaycan Ekoloqlarının jurnalistlərinin ictimaiyyət nümayəndələrinin və həmçinin Qeyri Hökumət Təşkilatları təmsilçilərinin buraxılmaması qanunsuz hərəkətdir və bunu özbaşınalıq olaraq xarakterizə edirik. Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti məskunlaşdığı ərazilərdə qanunsuz erməni hərbi birləşmələrinin və erməni separatçılarının ekoloji terror törətməsi Azərbaycan ərazilərindəki təbii sərvətləri talayaraq istismar etməsi növbəti hərbi cinayət halıdır. Ermənistan hərbi birləşmələrinin ekoloji terror törətməsi faunani və atmosferi məhv etməkdir. Dünya ictimaiyyəti və aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlar məsələyə biganə qalmamalı aidiyyəti təşkilatlar bölgəyə səfər edərkən məsələni araşdırmalıdır.

Ekologiyayı çirkləndirmək cinayətdir. Qarabağdakı qanunsuz erməni separatçı qüvvələri İran rejiminə bağlı olan şirkətlər və şəxslərin özbaşına olaraq mütəmadi Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin nəzarətində olan Azərbaycan ərazilərinə gələrək bu ərazilərdəki Azərbaycana məxsus yeraltı və yüxüstü təbii sərvəti talan etməsi ilə Azərbaycan iqtisadiyyatına ağır maddi zərər dəyib. İran rejiminə bağlı şirkətlərin SEPAH və ETELAAT-ın Qarabağdakı erməni separatçılarının olduğu və rus sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi ərazilərdəki yeraltı və yüxüstü bütün təbii sərvətləri talayaraq terrora silah Nüvə proqramını genişləndirməyə səfər edir. Son zamanlar Rusiya sülhməramlılarının nəzarətində olan ərazilərə edilən qanunsuz səyahətlər və qanunsuz özbaşına keçidlər rus sülhməram-

lılarının qanunsuz fəaliyyətindən və özbaşınalıqından xəbər verir. Üstəlik Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşlarının bölgədə yoxlama və təftiş aparmasına Azərbaycanlı jurnalistlərin öz dədə-baba torpaqlarında çəkilişlər etməsinə və sülhməramlıların müvəqqəti yerləşdiyi ərazilərə gələn azərbaycanlıların ərazilərə daxil olmasına ciddi cəhdlərlə

manə olmaq və öz nəzarətlərində olan yerlərə buraxılmamaq artıq özbaşınalığın ən kobud halıdır. Belə sülhməramlı missiyası ola bilməz. Hadisələrdən açıq görünür ki, Rus sülhməramlılarının əməlləri rəsmən Azərbaycan ərazilərinin növbəti dəfə qəsb olunması faktıdır. Rusiya sülhməramlı kontingentinin fəaliyyəti sadəcə ərazinin təhlükəsizliyini təmin etməli olduğu halda bunun əksini etməkdədir.

Beynəlxalq qanunlara görə sülhməramlı statusunu yalnız BMT verir. Heç bir ölkə heç bir zaman

özbaşına sülhməramlı statusu daşıya bilməz. Bunun üçün həmin ölkənin BMT-dən mandatı olmalıdır. Yalnız BMT. T.Ş sülhməramlı olaraq ölkə və ölkələrə sülhməramlı mandatı təqdim edir. Eyni zamanda sülhməramlı missiyasında bir ölkə yox bir neçə ölkə iştirak edir. BMT tərəfindən mandat verilərək bir neçə ölkənin hərbi qulluqçusu sülhməramlı qisminə

də BMT bayrağı altında bölgəyə yerləş-

Rusiyanın sülhməramlı missiyası beynəlxalq qanunlarla və BMT Nizamnaməsi ilə tənzimlənmiş və heç bir BMT mandatına sahib deyil. Rusiyanın Qarabağdakı sülhməramlı missiyası BMT və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmır. Görünən odur ki hazırda Rusiyanın Qarabağdakı fəaliyyəti yuxarıda qeyd olunan sülhməramlılıq anlayışının və prinsiplərinin əksinə olaraq sülhməramlılıq yox ermənilərə dəstək olmaq Azərbaycan ərazilərindəki təbii sərvətləri talamaq İran və Ermənistanla sözügedən bölgədə şərait yaratmaq erməni maraqlarını müdafiə etməkdir. Azərbaycan dövlət orqanlarının fəaliyyətinə mətbuatın çəkiliş aparmasına ictimaiyyət nümayəndələrinin hərəkətinə ciddi cəhdlə mane olmaq Azərbaycan torpaqlarını qəsb etmək mənimsemək anlamındadır. İran və bir çox yerdən sülhməramlıların yerləşdiyi ərazilərə özbaşına və gizli səfərlər edilməsi Azərbaycana məxsus yeraltı və yüxüstü sərvətlərin İrana daşınması və üstəlik buna sülhməramlıların şərait yaratması Azərbaycanlıları və xüsusən media nümayəndələrini isə əraziyə buraxmamaq özbaşınalığın ən üst həddidir.

Azərbaycan Qeyri Hökumət Təşkilatları və media mənsublarının Qarabağda aksiya keçirtməsi haqq-ədələtin bərpa edilməsinə xidmət edir. Azərbaycan Qeyri Hökumət Təşkilatları və media nümayəndələrinin Laçın-Xankəndi magistral dəhlizini bağlaması aksiyanın daha da genişlənməsi doğru və haqlı addımdır. Azərbaycan haqlı tərəfdir işğala və əraziləri talana özbaşınalıq və ərazidəki təbii sərvətləri istismara məruz qalan tərəfdir. Beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərəfindədir. Qanunsuz erməni birləşmələri və erməni separatçıları Azərbaycan torpaqlarını

tərk etməlidir. Ermənistan tərəfi ekoloji terroru və Azərbaycan ərazilərinin gizli talamağı dayandırmalıdır. Açıq aşkar görünür ki, rus sülhməramlı qüvvələrinin dəstəyi ilə hazırda yerləşdikləri ərazilərdə talançılıq və istismarçılıq fəaliyyəti ilə məşğuldur. Qanunsuz erməni qüvvələrinin Azərbaycan ərazilərindəki yeraltı və yüxüstü təbii sərvətlərinin istismar edilərək talanması işinə İran və SEPAH-ı da cəlb edib. Rusiya sülhməramlılarının isə buna şərait yaratması beynəlxalq hüququ pozmaq özbaşınalıq və qəsbkarlıqdır. Azərbaycan məxsus yeraltı və yüxüstü təbii sərvətlərinin xüsusən qızıl digər qiymətli metalların və qiymətli təbii sərvətlərin talan edilərək gizli şəkildə məhz İrana daşınması bu marşrut xətti ilə İran rejiminin kirli mənfur siyasətini icra edən SEPAH və ETELAAT tərəfindən gizli şəkildə narkotik daşınması beynəlxalq miqyaslı cinayətdir. Rus sülhməramlıları buna şərait yaratdıqları üçün ərazini qapalı rejimdə saxlamağa çalışırlar. Bu səbəbdən sülhməramlıların müvəqqəti yerləşdikləri ərazilərə Azərbaycanlıların daxil olmasına maneçilik törədilir.

Bütün bu səbəblərə görə Xankəndi-Şuşa istiqamətində Azərbaycan Qeyri Hökumət Təşkilatlarının və media nümayəndələrinin aksiya keçirtməsi zəruri və lazımlı addımdır. Biz aksiyanın keçirilməsinə aksiyaya gələn hər kəsə öz dəstəyimizi ifadə edirik. Azərbaycanın haqlı mövqeyini beynəlxalq ictimaiyyət və BMT tərəfindən tanınan ərazi bütövlüyünü suverenliyini dəstəkləyirik və bütün təhlükə və təhdidlərə tərribat və siyasi hücumlara qarşı hər zaman Azərbaycan dövlətinin və xalqının yanında olduğumuzu bəyan edirik.

İsrail Təhlükəsizlik Akademiyasının Azərbaycan Respublikasındakı Nümayəndəliyi

Tarixin bütün mərhələlərində ermənilərin yalan məlumatlara, həqiqəti əks etdirməyən informasiyalara əl atdıqları, hətta statistik göstəriciləri belə təhrif etdikləri bəllidir. Belə yalanlardan çirkin təbliğat maşınına işə salmaq üçün istifadə etdikləri, manipulyasiyalara əl atdıqları da sirr deyil və həqiqətdən uzaq olan statistik rəqəmləri ortaya atmaları yalnız məkrli niyyətlərindən xəbər verir. Bir sözlə, ermənilər yalan məlumatları, doğru olmayan statistik göstəriciləri özləri üçün hər zaman alət hesab ediblər, amma artıq bu "alət" onların əleyhinə işləyir, çünki çirkin niyyətlərini ifşa edir, kimliklərini ortaya qoyur.

İstədikləri zaman statistik rəqəmləri az, istədikləri zaman çox göstərmək ermənilərin çoxdankı adətidir və bu gün də bu riyakarlıq ənənələri davam etdirilir. İki il bundan əvvəl, 44 günlük müharibə dönməndə Ermənistan hakimiyyətinin döyüşlərlə bağlı öz vətəndaşlarına yalan məlumatlar verdiyi, məğlubiyyətlərini gözlətdiyi, itgillərini sayını, statistikasını dəfələrlə az göstərdiyini elə erməni xalqı da yaxşı bilir. Yaxşı bilir ki, ölən erməni əsgərlərin sayından tutmuş, hərbi texnikanın itkisinə qədər bütün statistik məlumatlar yanlış olub və bu xalqı öz dövləti aldadıb. Hətta müharibə bitdikdən sonra, Ermənistan tərəfi rüsvayçı məğlubiyyətə, kapitulyasiya sənədinə imza atdıqdan sonra bu ölkə hakimiyyəti açıq şəkildə etiraf edib ki, yalan məlumat vermək, reallıqları gizlətmək onlar üçün adi, qəbulolunan hal hesab olunur. Deməli, yalan məlumat, həqiqətə uyğun olmayan informasiya verməyi bu ölkə hakimiyyəti dövlət səviyyəsində, rəsmi şəkildə məqbul hesab etdiyini etiraf edir. Ölən erməni hərbiçilərinin, əsgərlərinin sayının durmadan artdığı barədə informasiyalar yayıldıqca, Ermənistan hakimiyyəti bu yalanlarını etiraf etmək məcburiyyətində qalır və artıq çıxış yolunun olmaması fonunda yalanlarını, yalançı statistik rəqəmləri də açıqladığını boynuna alır.

Əksər hallarda ermənilər şişirdilmiş statistik rəqəmlərdən istifadə etməyə can atırlar və bunu öz çirkin niyyətləri üçün alət hesab ediblər və yenə də belə hesab edirlər. Beynəlxalq aləmə qarşı çıxmaq üçün istifadə etmək lazım olduğu halda erməni əsillilərin daha çox sayda itki verdiyini, daha çox sayda itkiyə məruz qaldığını göstərmələri də sirr deyil. Bəzən hətta törətdikləri soyqırımlarda belə ermənilərin itkilərinin sayını, statistik rəqəmləri fantastik şəkildə şişirtmələri də hamıya tanış məqamdır. Ötən əsrin əvvəllərində, daha dəqiq desək, törətdikləri 31 mart soyqırımı zamanı şişirdilmiş sayda erməni əsgərlərinin də öldürüldüyünü, hətta utanmadan özlərini də "soyqırıma" məruz qaldıqlarını bu statistik göstəricilərlə sübut etməyə çalışanlar nəinki yalana görə utanmaq hissini çoxdan unudublar, adətən, bununla fəxr də edirlər ki, yaxşı yalan uydura bilirlər. Eyni zamanda, 44 günlük müharibə dönməndə ölən erməni əsgərlərinin sayını az göstərən Ermənistan hakimiyyəti hərbi əsir əldə etdiklərinin sayını, statistikasını şişirtməklə də deyilənləri təsdiq etmiş oldular. Bir sözlə, şişirdilmiş statistik göstəricilər, yalan məlumatlar, uydurma informasiyalar Ermənistan üçün sıradan bir hal hesab olunur.

İndi də Ermənistan tərəfi Qarabağ ərazisində yaşayan erməni əsillilərin sayını, statistik rəqəmləri fantastik şəkildə şişirdir və yenə də bundan alət kimi istifadə etməyə çalışır. Guya Qarabağ ərazisində məskunlaşan erməni əsillilərin sayının 120 min olduğunu deyirlər həyasızlığın son həddini nümayiş etdirmiş olurlar, çünki bu statistik rəqəm reallıqdan, həqiqətdən, düzgün göstəricidən dəfələrlə çoxdur. İndi Qarabağ ərazisində yaşayan ermənilərin sayını təkcə özləri, yaxud Azərbaycan tərəfi yox, elə bütün dünya bilir. Əvvəla ona görə ki, real, həqiqətə uyğun olan statistik rəqəmlər proseslərin gedində hər kəsə bəlli oldu. Hətta 44 günlük müharibə dönməndə nə qədər sayda erməninin Qarabağ ərazisini tərk etdiyi, döyüş bitdikdən sonra nə qədərini geri qayıtdığı da müəmmalı, qaranlıq məqam deyil, pro-

Ermənistan hakimiyyəti tərəfindən ŞİŞİRDİLMİŞ STATİSTİKA

seslər hər kəsin gözü önündə baş verdi. Digər tərəfdən də elmi-texniki tərəqqi elə bir həddə çatıb ki, dünyanın istənilən ölkədə bu barədə məlumat əldə etmək üçün erməni uydurmalarına qəti şəkildə ehtiyac duymur, məlumatları, statistik rəqəmləri əldə etmək müşkül məsələ sayılmır. Yəni, yalanlarını aşkarlayan faktları, statistik rəqəmlərindəki şişirtmələri təsdiq edən detalları əldə etmək heç də çətin deyil. "Laçın dəhlizinin azərbaycanlılar tərəfindən bağlanması və qazın da yandırılması ilə əlaqədar Dağlıq Qarabağda 120 min erməni pis vəziyyətdədir, məktəblər və uşaq bağçaları işini bağlamaq məcburiyyətindədir, 22 min uşaq təhsil hüququndan məhrumdur", deyərək öz "Twitter" hesabında qeyd edən erməni baş nazir Paşinyanın yalançı statistik rəqəmləri göstərdiyini isbatlamaq üçün qısa bir təhlil kifayət edir, hansı ki, qeyd olunanlar məhz bunun üçündür.

Doğrudur, 44 günlük müharibənin acısını dadan, "Dəmir yumruğu"nu nə demək olduğunu anlayan, kifayət qədər dərslər alan Ermənistan tərəfi, ələlxüsus bu ölkə hakimiyyəti məğlubiyyətinin fonunda hədsizliyinə az da olsa sərhəd qoymalı olub. Bunu bir çox məsələlərdə, məqamlarda görə bilirik. Məsələn, qondarma "Artsax" ifadəsini Nikol Paşinyanın artıq istifadə etmədiyini, əvəzində Qarabağ sözündən istifadə etdiyi işğalçı ölkənin, bu ölkə hakimiyyətinin öz hesabını getdiyini təsdiqləyir. Amma məsələ burasındadır ki, ermənilər üçün yalanlardan, həqiqətdən uzaq statistik göstəricilərdən istifadə etmək "ənənə" halını alıb və bu tendensiyadan yaxa qurtara bilmirlər və yaxasını qurtara bilməmək elə Vovayeviçin özüne də aiddir. Əks halda erməni baş nazir bütün dünya ermənilərinin Qarabağda arzuladığı 120 min erməni əsillinin olması barədə yalançı statistik rəqəmi ortaya atmazdı. Təbii ki, bu rəqəmin dəfələrlə artıq göstərilməsi, 5-6 dəfədən artıq şişirdilməsi siyasi məqsədlər üçündür, amma bu məqsədlər heç kimə haqq vermir ki, yalana əl uzatsın, halbuki öz ənənələri bunu da dərk etməyə imkan vermir.

Bilirik ki, 44 günlük müharibə bitdikdən sonra, 2020-ci ilin noyabr ayından bəri Ermənistan hakimiyyəti İrəvana və başqa ərazilərə dağılıyan erməni əsillilərin Qarabağa "fəsiləsiz axını" barədə silsilə məlumatlar, yalançı informasiyalar yayıblar. Bu axın dedikləri dezinformasiyaları o qədər şişirdiblər ki, artıq öz yalanlarına özləri də hələ bəlkə inanırlar. O da məlumdur ki, Ermənistan hakimiyyətinin, yüksək rütbəliyərinin belə uydurmaları fonunda Rusiya sülhməramlıları öz bülletenlərində Qarabağda 51.000 nəfər erməni əsillinin olması barədə qeyd ediblər,

hansı ki, bu rəqəm özü də şişirdilmiş rəqəmdir. Qarabağda 120 min erməninin məskunlaşması, yaşaması barədə Ermənistan hakimiyyətinin qondarma, yalançı statistik rəqəmlərdən dəm vürməsi, hətta rus sülhməramlılarının qeyd etdiyi rəqəmlərin qarşılığında belə erməni həyasızlığının təzahürüdür. Real vəziyyətin qərəzsiz təhlili bunu isbatlayır.

Heç SSRİ dövründə belə Qarabağ ərazisində bu qədər erməni yaşamadığı bəllidir. Birinci Qarabağ müharibəsindən öncə də həmin ərazilərdə Ermənistan hakimiyyətinin, erməni baş nazir Paşinyanın göstərdiyi sayda erməni əsilli olmayıb. Yəni, bu gün Ermənistan hakimiyyətinin bəyan etdiyi statistik rəqəm heç bir zaman, heç bir dövr üçün doğru olmayıb, nəinki indiki zaman. Bununla yanaşı, ermənilər özləri də qeyd edirlər ki, ötən əsrin sonlarında başladığı müharibə zamanı minlərlə erməni, özü də Qarabağ ərazisində məskunlaşan erməni hərbiçi ölüb və belə olan halda da həmin dövrün statistik rəqəmlərindən indiki daha az olmalı idi axı məntiqli baxımdan. Eyni zamanda, Qarabağ ərazisində erməni əsillilərin arasında ölənlərin doğulanlara nisbətə daha çox olduğu da etiraf edilir ermənilər tərəfindən. Məsələn, erməni tədqiqatçısı Serob Sujyanın hələ 2009-cu ildə dərc etdiyi "DQR-də demoqrafik vəziyyət" adlı təhlilinə əsasən, 2001-ci ildən sonra Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində ölüm nisbəti doğum göstəricisini ötməyə başlayıb və nəticədə oradakı erməni əsilli əhəlinin təbii artımı azalmağa başlayıb. Üstəlik, intensiv şəkildə mühacirət də həmin ərazilərdəki ermənilərin sayını azaldığını sübutdur. "Aşağı demoqrafik dinamika görə əhəlinin müharibədən əvvəlki səviyyəyə nə vaxt çatacağını proqnozlaşdırmaq çətinidir", deyən Serob Sujyan da Qarabağ ərazisində hazırda yaşayanların sayının I Qarabağ müharibəsindən əvvəlki dövrdən az olduğunu təsdiq edir. Əgər ermənilərin 30 il işğal altında saxladığı Qarabağ ərazisinə baxanda İrəvanın yaşayış şəraiti yaxşı olduğu halda Ermənistanın özündən mühacirət kifayət qədər çox idisə, deməli, həmin ərazilərdə mühacirət səviyyəsinin, yəni əhəlinin azalma səviyyəsinin hansı həddə olduğunu təsəvvür etmək çətin deyil. Həm də axı, 44 günlük müharibə bitdikdən sonra Qarabağ ərazisinə qayıdan ermənilər Ağdam, Şuşa, Füzuli, Cəbrayıl, Laçın, Qubadlı, Hadrut, Kəlbəcər, Zəngilan ərazilərinə deyil, Xankəndiyə qayıtdılar və bu qayıdanlar bir şəhərə sığışmalı idilər. Bunu da, deyəsən, Ermənistan hakimiyyəti öz qondarma, yalan statistik göstəri-

çilərində nəzərə almayıb, hansı ki, nəzərə alınmaları yaxşı olardı ki, gülünc olmasınlar. Ermənistan hakimiyyəti öz qondarma statistikasında onu da nəzərə almayıb ki, İrəvanda sığınacaq tapanların bir qismi də Qarabağ ərazisinə qayıtmayıblar, üçüncü ölkələrə üz tutublar və bunun da rəqəmlərə təsirsiz ötürmədiyi təkzib edilə bilməz.

Diqqətçəkən məqamlar çoxdur, onlardan biri də Ermənistanın özünün istinad etdiyi, sığındığı ATƏT sayılırdı ki, bu qurumun özünün belə 2005-ci il məlumatına görə, təkcə Kəlbəcərdə 2700-dən az erməni yaşayıb. Separatçı quldur dəstələrinin məlumatına görə isə, işğal illərində Şuşada 5192, Hadrutda 11848, Laçın rayonunda 10613, üstəlik, müharibənin əvvəlinə qədər Xocavənddə 20227, 2020-ci ilin sentyabrına qədər Ağdamda cəmi 360 erməni yaşayıb. Elə bu rəqəmlər özü də məsələnin aydınlaşdırılması üçün kifayət edir. Tutaq ki, qayıdan erməni əsillilərin Xankəndiyə sığışdığı, axı bu rəqəmlərin cəmi 120 min rəqəminə bərabər deyil. Bu rəqəmlərin cəmi haradasa rus sülhmə-

ramlılarının göstərdiyi rəqəmə yaxındır və görünür, elə sülhməramlılar özləri də bu hesabatlardan istifadə ediblər. Hər bir halda, yenə də Ermənistan hakimiyyətinin bəyan etdiyi 120 min rəqəmi dəfələrlə artıqdır, şişirdilmişdir və artıq yalan olduğu zərər qədər şübhə doğura bilməz. Bu arada BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı idarəsinin məlumatı da diqqətə cəlb edir və həmin məlumatda 2021-ci ilin iyul ayında 36,989 Qarabağ ermənisinin, əsasən, Yerevanda və Ermənistanın digər 10 vilayətində məskunlaşdığı göstərilir. Buradan belə nəticə çıxır ki, heç də müharibədən əvvəlki sayda erməni əsilli əhali geri qayıtmayıb və qayıdanların da müvəqqəti olaraq öz əşyalarının dalınca qayıdıb gəldiyi ortaya çıxır, hansı ki, onların da ərazini tərk edəcəkləri haqda düşünməkdə hər kəs haqlıdır. Deməli, Ermənistan hakimiyyətinin yalandan bəyan etdiyi statistik göstəricilər dəfələrlə aşağı olan rəqəmlər belə hələ son nəticə, son göstərici deyil və azalacağı bəllidir.

Bu məqamda, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin Azərbaycan televiziyasına müsahibəsində bu kontekstdə dediklərini də xatırlamaq yerinə düşər. "Statusa gəlin-cə, bu gün orada 25 min insan yaşayır. Orada gedən proseslər haqqında kifayət qədər geniş və çoxşaxəli məlumatımız var. Müharibədən əvvəl biz orada nə baş verdiyini bilirdik. Orada əhəlinin faktiki sayı 25 min nəfərdir. Müharibədən sonra 50 mindən çox insanın oraya qayıtdığı barədə başqa rəqəmlər də qeyd olunub. Ola bilər, amma geri qayıtmaq orada qalmaq demək deyil. Qayıtdılar, sonra geri döndülər.

İkincisi, bizim müxtəlif texniki vasitələrimiz, peykimiz var. Oradakı maşınların sayını bilirik. İnsanların hərəkət etdiyini görürük. Necə deyirlər, başqa obyektiv vasitələr də var ki, onları əsas götürsək, orada neçə nəfər - maksimum 25 min nəfərin yaşadığını dəqiq bilirik. 25 min nəfərə statusun yaradılması hansı məntiqə uyğundur?", deyərək dövlət başçısı bildirib və bununla da ermənilərə, xüsusən, Ermənistan hakimiyyətinə qondarma, şişirdilmiş, yalançı statistik göstəriciləri ilə bağlı tutarlı cavab, hətta mesaj belə verilib.

Maraqlıdır, bütün bu reallıqların fonunda erməni baş nazirindən, Nikol Paşinyandan soruşulsa ki, yalançı statistik rəqəmlərdə göstərdiyi kimi, Qarabağda 120 min erməni haradadır, bu adam necə cavab verəcək? Etiraf edəcəkm ki, şişirdilmiş rəqəmlər, səhv statistik göstəricilərdir?

İnam Hacıyev

Azərbaycanın dilbər guşələrindən olan, Şərqi Konservatoriyası, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı, musiqi beşiyi Şuşa mədəniyyətimizə, ədəbiyyatımıza, tariximizə bəxş etdiyi tarixi şəxsiyyətləri ilə şöhrət tapıb. Azərbaycan tarixinə Qasım bəy Zakir, Xurşidbanı Natəvan, Mir Möhsün Nəvab, Nəcəf bəy Vəzirov, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Yusif Vəzir Cəmənzəminli, Firudin bəy Köçəri kimi şəxsiyyətlər yetirən Qarabağın dilbər guşəsi olan Şuşa tarixi yolunda ictimai-siyasi fikir tariximizdə böyük simalar yetirmişdir. Alınmaz qala olan Şuşanın zəngin tarixi onun əzəli olduğunu, məğrurluğunu göstərir. "Əgər məni qoruyan mənim tanıdığım dırsa, şüşəni daş içərisində də salamat saxlar", - deyən Qarabağ xanının vəziri, şair Molla Pənah Vəqif hələ o dövrdə Şuşanın alınmaz qala olduğunu bildirmişdir. Bəli, Şuşamız böyük tarixi yolunda keşməkeşli, tarixi bir zaman yaşamaqla böyük ziyalılar nəslini də yetirmişdir. Şuşa böyük simaların vətəni olmuşdur. Xarı bülbülün vətəni sayılan Şuşa bütün gözəlliyi ilə fərqləndiyindən həmişə kimlərsə göz dikdiyi məkana çevrilib. Bu gün Şuşamız azad nəfəs alır, səsi, sədəsi dünyaları dolaşır. Bu gün bu məkənin böyük simalarından olan Azərbaycan və Türkiyə ictimai xadimi, siyasətçisi, jurnalisti, pedaqoqu, yazıçısı, türkoloqu Əhməd bəy Ağaoğlu haqqında söz açacağıq. Kimdir Əhməd bəy Ağaoğlu? Qısa arayış: 1869-cu ildə Azərbaycanın Şuşa şəhərində dünyaya gəlib. Atası Mirzə Həsən bəy Qarabağın Qurdlar elindən idi. Bu tayfa XVIII əsrdə bütünlüklə etnik Azərbaycan türklərinin yaşadığı Ərzurumdan köç edib Gəncəyə gəlmiş, daha sonra isə Qarabağa yerləşmişlər. Böyük bir nəslin nümayəndəsi olan Əhməd bəy Ağaoğlunun ata tərəfinə Mirzə titulu verilmiş ailənin ziyalı təbəqəsindən olduğunu göstərir. Babası Mirzə İbrahim Şuşanın ən məşhur alimlərindən olub. O, xəttat idi və türk dilində şeirlər yazırdı. Eyni zamanda emilləri də türk dilindən başqa fars, ərəb və rus dillərini bilirdilər.

Əhməd bəy Ağaoğlu xatirələrində göstərir ki, təhsilində anasının və əmisinin böyük rolu olub. Əmisi Mirzə Məmməd Əhməd bəyin müctəhid olmasını istəyərək ona 6 yaşından fars və ərəb dilləri üzrə müəllimlər tutur. 1881-ci ildə Şuşada altı siniflik real məktəbi açıldıqdan sonra Qarabağ canişini müsəlman əhalini Xurşidbanu Natəvanın evinə toplayaraq uşaqlarını bu məktəbə qoymalarını istəyir. Atası da canişinə söz verərək onu Şuşa real məktəbinə göndərir. Bu məktəbdəki müəllimlərdən ikisinin, tarix müəllimi olan Şineyovski və riyaziyyat müəllimi olan Palekarpın ona böyük təsiri olmuşdur. Hər iki müəllim çar rejiminə qarşı idi və işlədikləri məktəbdə də inqilabi təbliğat aparırdılar. Ağaoğlu da həyatında ilk dəfə qərb ideologiyası ilə bu məktəbdə tanış olur. Daha sonra orta məktəbin VI sinfini bitirən Əhməd bəy Ağaoğlu VII və sonuncu sinifləri Tiflisdəki 1 saylı gimnaziyada oxuyur. Özünün yazdığına görə Tiflis gimnaziyasında ancaq bir nəfər türk var idi ki, o da Əhməd bəy Ağaoğlu idi. Tiflisdə təhsil aldığı dövrdə dostlarının təkidilə "Narodnik" cəmiyyətinin gizli toplantılarında iştirak edir. Bu toplantılar Ağaoğlunun düşüncəsində dərin izlər buraxır. Tiflisdə gimnaziyanı müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra Əhməd bəy Ağaoğlu fərqlənmiş diplomu və üç yüz rubl mükafatla Şuşaya qayıdır. Bütün yayı dayısı ilə birlikdə yaylaqda keçirdikdən sonra Peterburqa təhsil almağa gedir.

YAŞIN VERDİYİ YÜKSƏK CƏSARƏT, HƏRARƏT, LAQEYDLİK VƏ TƏŞƏBBÜSKARLIQ!

Onunla bağlı mənbələrdə qeyd olunur ki, 1887-ci ilin avqustunda ali təhsil almaq üçün Peterburqa gələn Ağaoğlu bir xristian ailəsinin evində kirayəşin olur. Həmin ailə Ağaoğlunun türk olduğunu biləndə çox təəccüblənir. Çünki o, gündəlik ali təhsil üçün Peterburqa erməni və xristian əsilli digər xalqların gəncləri gəlirdi və ailə türklərdən təhsil almaq üçün buraya gələn heç kimi tanıyırdı. Peterburqda tanış olduğu qafqazlı gənclər Ağaoğlunu Qafqazlı Tələbələr Birliyinin yataqxanasına aparırlar və burada dörd nəfər türkün olduğunu öyrənir. Bu türklərdən biri sonralar Azərbaycanın Paris təmsilçisi olacaq Əlimərdan Topçubaşov, digəri isə keçmiş Qafqaz Şeyxülislamının nəvəsi Əli bəy Hüseynzadə idi. Digər iki türk tələbə isə yol mühendisliyi ixtisası üzrə təhsil alırdılar. Ağaoğlu Texnoloji İnstitutunun bütün imtahanlarını uğurla verir. Yalnız sonuncu - cəbr imtahanında məsələni proqramdan kənar həll etməsi və profes-

Şuşanın yetirdiyi böyük ictimai-siyasi xadim - Əhməd bəy Ağaoğlu

"Mənim üçün ən ağır, ən çəkilməz dərd həyatın xaricinə atılaraq məəttəl və seyirçi durmaqdır"

sorun Ağaoğlunu yəhudi sanaraq cavab düzgün olduğu halda qəbul etməməsi onu məyus etmişdi. "Mən Peterburqda yaşaya bilmərəm. Mütəq getməliyəm. Fəqət hara, necə?" - deyərək düşünmüşdü. Onun yolu Fransaya idi. "19 yaşım ancaq oldur. Ah, o yaşın verdiyi yüksək cəsarət, hərərat, laqeydlilik və təşəbbüskarlıq! Bir səs içimdən "Paris, Paris" deyərək hayırdı. Bəli, Parisə gedəcəyəm. Orada oxuyacağam, oranın universitetini bitirəcəyəm və bu surətlə həm ruslardan yandırıcı bir qisas alacağam, həm də izzəti-nəfsimi yüksək dərəcədə təmin etmiş olacağam", - deyərək yazırdı. Belə də oldu.

8 yanvar 1888-ci ildə Əhməd bəy Parisə çatır. 1888-1889-cu dərslər ilində Əhməd bəy Sarbonna Universitetində hüquq təhsili almağa başlayır. Lakin onun maraq dairəsi yalnız hüquqla yekunlaşmır. O, şərq sivilizasiyalarının və dinin tarixinə maraq salaraq Şərq dilləri məktəbinə gedir. Burada şərq dilləri üzrə ekspertlər Çarlz Şefer və Barber de Meynarddan dərslər alır. 1894-cü ildə Fransadakı təhsilini bitirdikdən sonra Tiflisə gəlir. İki il müddətində burada yerli gimnaziyaların birində fransız dilindən dərslər deyir. Bununla yanaşı "Kavkaz" qəzeti ilə də əməkdaşlığını davam etdirir. Dövrü üçün mükəmməl təhsilə sahib olan Əhməd bəy 1896-cı ildə isə Şuşaya geri döndür. Şuşada Şuşa real məktəbində fransız dilində dərslər deməyə başlayır. Burada o ilk kitabxana, qiraətxana açır. Məhz buna görə Şuşada el arasında ona Fərəng Əhməd ləqəbi verilir. Lakin o Şuşanı tərk etdikdən sonra həmin qiraətxana və kitabxana öz fəaliyyətini dayandırır.

1905-ci ildə Əhməd bəy Ağaoğlu Bakı şəhər dumasının üzvü seçilib 1909-cu ilə qədər burada fəaliyyət göstərir. Bu dövr ərzində şəhərin bir çox problemlərinin həllinə nail olmuşdur. Fəaliyyət göstərdiyi dövrdə təhsil komissiyasının üzvü və Bakı Kommersiya Məktəbinin Qəy-yumluq Şurasının üzvü olmuşdur.

1906-cı ilin avqust ayında Şuşaya gələn Əhməd bəy Azərbaycanlı ziyalıları toplayaraq bölgədəki vəziyyəti müzakirə edir. Onun təklifi ilə Difa partiya yaradılır. Rəsmi olaraq partiya "Qafqaz Ümummüsəlman Müdafiə Komitəsi" adlanırdı. Partiyanın bölmələri və ya komissiyaları Azərbaycanın və cənubi Qafqazın demək olar ki, bütün şəhərlərində və qəzalarında, hətta Vladıqafqazda da yaradılmışdı. Partiyanın qəza bölmələrinin yaradılmasında Əhməd bəy bilavasitə iştirak edirdi. Bu məqsədlə o, bütün Qarabağı gəzmiş və "bütün müsəlmanları partiyanın ətrafında sıx birləşməyə" təşviq etmişdir. Partiyanın təşkilatçıları Dağıstandakı Azərbaycanlı əhali arasında da təşviqat aparırdı. Əhməd bəy fəaliyyətinə görə təqib olunduğu üçün bir müddət gizlənməyə məcbur olur. Aylarla dostlarının evində gizli yaşayan Əhməd bəy 1909-cu ilin ortalarında İstanbula köçməli olur.

Ağaoğlu İstanbulda maarif sahəsində müfəttiş, sonra isə Süleymaniyyə kitabxanasının müdiri vəzifəsində çalışır. Müfəttiş işlədiyi dövrdə 4 ay ərzində İstanbulun bütün özəl, dövlət ibtidai və orta məktəblərində olaraq öz müşahidələri əsasında mövcud vəziyyət və islahatların aparılması ilə bağlı hesabat hazırlamışdır. Bu dövrdə Əhməd bəyin türkçülük ideyaları onun fəaliyyətinin əsas istiqamətinə çevrilir. Universitetdəki fəaliyyəti yalnız dərslər keçməklə məhdudlaşmır və tədrisin təşkilində və təkmilləşməsində də aktiv iştirak edirdi. 1911-ci ildə o, filologiya fakültəsinin islahatları üzrə komissiyasının rəhbəri, daha sonra isə fakültənin dekanı seçilir. 1911-ci ildə yaradılmış Türk Yurdu cəmiyyətinin 6 qurucusundan biri olaraq, türk uşaqlar üçün pansiyonun açılması və türklər arasında intellektual səviyyəni artırmaq istiqamətində fəallıq göstərmişdir. Əhməd bəy Ağaoğlu siyasi fəaliyyətinə görə 1912-ci ildə İttihad və Tərəqqi partiyasının 12 nəfərdən ibarət Mərkəzi Komitəsinin üzvü olur. 1914-cü ildə isə Osmanlı Məclisi Məbusanına Afyonqarahisar bölgəsindən deputat seçilir. 1918-ci il 28 mayda Azərbaycan İstiqlal Bəyannaməsini elan edir. Yeni

gətirdikləri həkim Əhməd bəyin həbsxana şəraitində saxlanılmasını qeyri-mümkün hesab et-sə də bu mümkün olmur. 19 mart 1919-cu ildə isə onu Bekirəğa Bölüyü adlı hərbi həbsxanaya yerləşdirirlər. Osmanlı dövlətində xüsusi təhlükəli siyasi məhbuslar bu həbsxanada saxlanılırdılar. Bu hadisədən bir neçə gün sonra ingilislər Əhməd bəylə yanaşı Türkiyənin tanınmış şəxslərini Malta adasına sürgünə apardılar. Əhməd Ağaoğlu bütün sənədlərdə 2764 nömrəli məhbus kimi qeyd olunmuşdu.

Əhməd bəyin sağ gözü gəncliyindən xəstə olub və uzun müddət müalicə almadığından tədricən görmə qabiliyyətini də itirir. Sürgündə ikən bu gözdə dəhşətli ağrılar başlayır. Ağaoğlu bir müddət sonra sol gözünün də zəiflədiyini hiss edir. Müalicə üçün dövlət olunan həkim sağlamlıq gözdən də, xəsarət alma təhlükəsinə görə xəstə gözü dərhal çıxarılmasını vacib bilir və əməliyyatın aparılması üçün əlli funt-sterlinq istəyir. Heç yerdən heç bir yardım almayan məhbus üçün bu olduqca böyük məbləğ idi. Əhməd bəy aralarındakı varlılardan sayılan həmkarı Hüseyn Cahid Yalçına üz tutur. Əski bir hüquqşünas kimi borcun şərtlərini də unut-

mamışdı: "Buradan çıxar-cıxmaz ilk imkan düşsən kimi pulunu qaytaracağam. Ölsəm, övladlarım bunu edəcəklər. İddir, ikimiz də sağ qayıtmasaq, pulu mənim övladlarım səninkilərə ödəyəcəklər. Bütün bu şərtləri də burada yoldaşlarımızın gözü önündə bir sənəd halına salıb altına imza atacağıq" - deyərək həmkarında ziyan düşməyəcəyi ilə bağlı əminlik yaratmağa çalışmışdı.

TÜRKİYƏ HƏYATI

Türkiyədə düşməne qarşı mübarizəni təbliğ etmək məqsədilə təbliğatçı İrşad qrupları Anadolunun müxtəlif yerlərinə göndərilirdilər. Əhməd bəyə də bu qruplardan birinə rəhbərlik etmək təklif olunur və o bu təklifi qəbul edir. 1921-ci il iyulun sonunda Əhməd bəy iki yoldaşla birgə Ankaranı iki təkərli faytonla tərk edərək təbliğata yollanır. Böyük çətinliklərə baxmayaraq dörd ay yarım ərzində onlar bir çox şəhərlərdə, qəsəbələrdə olmuş aktiv təbliğat işləri aparmışdılar. 1922-ci ildə o yoldaşları ilə birgə yaradıcılarından biri olduğu Türk Ocaqları cəmiyyətinin fəaliyyətinin bərpa olunmasına nail olur. 1923-cü ilin mart ayından etibarən isə cəmiyyətin çap orqanı olan "Türk yurdu" jurnalı da yenidən fəaliyyətə başlayır. 1925-ci ildə Əhməd bəy qurucusu olduğu Ankaraya Yüksək Hüquq məktəbində dərslər deməyə başlayır. Əhməd bəyin 1925-1926, 1926-1927-ci dərslər illərində verdiyi mühazirələr kitab şəklində toplanaraq ərəb əlifbası ilə nəşr edilmişdir. Lakin ölkənin 1928-ci ildə latın əlifbasına keçidi onun böyük kütləyə çıxışını məhdudlaşdırmışdır. 2012-ci ildə isə onun bu mühazirələri təkrar latın əlifbası ilə nəşr edilmişdir. 1933-cü ildə Əhməd bəy Türkiyə cəmiyyətində liberal dəyərləri təbliğ etmək üçün "Akın" qəzaetini təsis edir. Təbliğ etdiyi dəyərlər ölkədəki mövcud təkpartiyalı sistemə zidd olduğu üçün Əhməd bəy Ağaoğlu və onun qəzeti hökumətə təbə mətbuat və dövlət strukturları tərəfindən hücumlara məruz qalırdılar. Axın qəzeti 1933-cü ilin sentyabr ayında hökumət tərəfindən bağlanır. Öz dostuna yazdığı məktubunda qeyd edirdi: "Təqəüdə göndəriləndim və bundan sonra fəal həyat qapıları üzümə bağlandı. Bütün bunları sizə şikayət etmək üçün yazmıram. Sırf içdən sevdiiyəm və etimad bəslədiyim birsinə üreyimi açaraq bir az yüngülləşmək istəyirəm. Şikayət? Nədən və nə üçün? Məni tanıyırsız. Aılmış altı yaşına çatdım. İçimi yoxlayıram, özümə qüsur gətirəcək bir şey tapmıram... Mənim üçün ən ağır, ən çəkilməz dərd həyatın xaricinə atılaraq məəttəl və seyirçi durmaqdır."

Öz yaxınlarına isə bunları tövsiyə edirdi: "insan şüurlu bir makinadır, o da bir gün dayanacaq, əlbəttə. Heç bir zaman doğrunu söyləməkdən çəkinməyin, doğruya doğru, əyriyə əyri deyən". Əhməd bəy Ağaoğlu qaraciyər iltihabından ürək çatışmazlığı nəticəsində 19 may 1939-cu ildə İstanbulda dünyasını dəyişib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Belə bir deyim var ki, "Yeni ilə necə daxil olursansa, bütün il elə keçir". Hər kəsin Yeni ildən gözləntiləri fərqli olsa da, ortağ arzumuz sevdiklərimizlə xoşbəxt, dinc və sağlam bir il keçirməkdir. Bəs, evdə qeyd etdiyimiz Yeni İli necə maraqlı keçirmək olar? Bunun üçün nələr edilməlidir? İlk öncə yaxşı bir Yeni İl süfrəsi hazırlamaq önəmlidir.

Bunun üçün bizə lazımdır:

- Masa örtüyü
- Masa düzümü
- Aksesuarlar
- Zəngin menyü və möhtəşəm dadlar
- İçkilər
- Xoş söhbət üçün dadlı desertlər

Yeni ilə çöldə əylənmək əvəzinə evdə sevdiklərinizlə birlikdə girmək istəyirsinizsə, ilk addım olaraq 2023-cü ilin ilk günü üçün sevgi dolu yeni il süfrəsi hazırlaya bilərsiniz.

Yeni il süfrəsini necə hazırlamaq olar?

Masa örtüyü

Süfrə seçimində ən vacib amil onun

təqdim edirik:

Hinduşka fərə- 42 AZN
Xoruz- 20-22 AZN
Kənd çolpası- 13 AZN

Yeni il süfrəsində qonaqlar adətən yeni günün ilk saatlarına qədər əylənirlər. Ona görə də həm soyuq, həm də isti delikateslər hazırlamalısınız. Yeni il süfrəsinin qəlyanaltıları və yeməklər süfrənizi zəngin göstərə bilər.

Bəs, bir ailə üçün Yeni il süfrəsi minimum neçiyə başa gəlir? SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Qiymətlər:

- 1 kq təzə toyuq filesi - 6.59 AZN
- 1 kq toyuq - 4.69 AZN, 5.65AZN
- Xama - 1.47 AZN, 1.97 AZN, 3.97 AZN
- Kolbasalar - 9.97 AZN, 8.97 AZN, 11.97 AZN, 9.59 AZN, 5.99 AZN
- Kərə yağı - 16.97 AZN, 8.77 AZN, 6.87 AZN, 14.79 AZN, 16.89 AZN
- Mayonez- 4.67 AZN
- Konservləşdirilmiş qarğıdalı- 2.27 AZN, 2.59 AZN
- Yaşıl noxud- 2.59 AZN
- Turşu xiyar- 1.87 AZN
- Düyü- 3,57AZN, 6,97 AZN, 7,37 AZN

2.25 1.87	4.59 3.57	8.70 6.97	8.27 7.37	14.9
10.53 8.95	5.29 4.67	9.55 8.77	11.75 10.67	13.99 9.97
HİDDİYYULI 15.75	7.59 4.97	7.99 5.97	7.99 5.97	13.20 7.97

15% GÜZƏŞTİ 6.49	12% GÜZƏŞTİ 6.39	12% GÜZƏŞTİ 6.29
5.65	5.59	5.49
15% GÜZƏŞTİ 6.59	13% GÜZƏŞTİ 12.49	25% GÜZƏŞTİ 7.29
5.49	10.99	5.99
26% GÜZƏŞTİ 13.39	30% GÜZƏŞTİ 13.89	28% GÜZƏŞTİ 12.49
9.99	9.59	8.99
31% GÜZƏŞTİ 14.49	30% GÜZƏŞTİ 13.99	24% GÜZƏŞTİ 9.29
9.99	9.69	6.99

konsepsiyaya uyğun olmalıdır. Yeni il süfrəsi konseptinizi artıq müəyyən etmişinizsə, süfrənin hazırlanmasının hər mərhələsində işinizin asan olacağını deyə bilərik.

Bundan əlavə, heç bir konsept seçmədən zövqünüzü və üslubunuzu tam əks etdirən masa hazırlaya bilərsiniz. Bu vəziyyətdə, ilk növbədə, masanızda hansı rənglərə diqqət yetirəcəyinizə qərar verməlisiniz.

Əgər nahar dəstiniz rənglidir, ağ və ya qara süfrə seçə bilərsiniz. Sadə nahar dəstindən istifadə edə bilərsiniz, bu dəfə yaşıl, qızılı və ya qırmızı süfrələri seçə bilərsiniz. Bu qəşəng detal sayəsində iştahınızı açmağa və gecədə ləzzətli iz buraxa bilərsiniz.

Zərifliyin açarı: masa düzümü

Dəvət masasının ilk baxışdan gözəl görünməsinin ən təsirli elementi süfrə düzümüdür. Yemək qabları, qaşıq və çəngəllərin düzülüşü, stəkanın masa üzərində yerləşməsi nə qədər ahəngdar olarsa, bir o qədər zərif bir görüntü yaranır.

Boşqabları, qaşıqları, çəngəlləri və stəkanları qoyarkən, boşqabları bir-birinə çox yaxın qoymamağa diqqət yetirməlisiniz. Əks halda, qonaqlarınız özlərini rahat hiss edə bilməz. Masanın sıx və səliqəsiz olduğunu düşünürsünüzsə, xidmət arabasından istifadə edə bilərsiniz. Hazırladığımız qəlyanaltıları və yeməkləri elə təşkil etməlisiniz ki, hər bir qonağınız onlara asanlıqla çata bilsin. Eləcə də duz, ədviyyat və souslar elə yerləşdirilməlidir ki, hər kəs götürə bilsin.

Yeni il süfrəsini dəyirmi masada hazırlayacaqsınızsa, masanın ortasına kiçik bir düz çiçək buketi qoya bilərsiniz. Çiçəyin ətrafına qəlyanaltılar və salatlar yerləşdirə bilərsiniz. Beləliklə, masanın ətrafındakı hər kəs asanlıqla hər boşqaba çata bilər.

Aksesuarlar

Yemək masanız böyükdürsə, süfrənizi şamlar, şamdanlar və ya qızılqul ləçəkləri ilə zənginləşdirə bilərsiniz.

Milad masasının bəzəyi aksesuarlar olmadan tamamlanmır. Əvvəldən deməliyə ki, Milad süfrəsi aksesuarları üçün çoxlu variant var və seçim etməkdə çətinlik çəke bilərsiniz. Bu məqamda öz üslubunuza və süfrənizin ümumi konseptinə uyğun aksesuarlar seçmək tövsiyə olunur. Zəngin menyü və möhtəşəm dadlar

Yeni il süfrəsi menyusu hazırlayırsınızsa, mütləq siyahının başına hinduşka yazmalısınız. Milad süfrəsi xörəkləri dedikdə ilk ağla nar kimi qızardılmış hinduşka eti gəlir. Lakin bunu da almağa hər ailənin büdcəsi yetmir.

Quş məhsulları qiymətlərini

- Yumurta - 1 ədədi 14 qəpik
- Holland pendir- 13.99 AZN
- Sümküklü dana eti- 10.99 AZN
- Dana quşbaşı- 13.99 AZN
- Portağal- 1.89 AZN, 1.35 AZN
- Soğan- 0.79 AZN, 0.69 AZN
- Kartof- 0.99 AZN, 1.19 AZN
- Limonadlar- 1.15 AZN, 1.40 AZN,
- Meyvə şirəsi çeşidləri- 1.80 AZN, 1.39 AZN

Qiymətlərdən belə nəticəyə gəlmək olur ki, bir ailə üçün minimum bayram bazarlığı 130-160 AZN arası başa gəlir. Qeyd edək ki, bura hinduşka filan daxil deyil. Sadəcə əsas olan qida inqredientlərini nəzərdə tuturuq. Daha boş çeşidli bayram süfrəsi isə 350-400 AZN civarında olur. Adam sayına və çeşid bolluğuna görə də məbləğ dəyişir.

Ayşən Vəli

TƏRS BAXIŞ + ÖZƏL

“Rus-turk-azeri - Hayastani duşmani”

RÖVŞƏN
rovsen.rasulov@mail.ru

İrəvanın küçələrində məhz hakimiyyətin baxışları altında şüarlar çağırılır ki, Rusiya onların düşmənləridir.

“Rus-turk-azeri - Hayastani duşmani”, yəni Rusiya, Türkiyə və Azərbaycan Ermənistanın düşmənləridirler...

Yəqin ki, ermənilər tərəfindən Türkiyəyə və Azərbaycana qarşı belə bir şüarların çağırılması bizlərdə təəccüb doğurmur və düşmənçiliyin də məhz ermənilər tərəfindən bəsləndiyi də kimsəyə sirr deyil. Ancaq Rusiyaya qarşı bu kimi şüarların çağırılması artıq İrəvanın Moskva-yə qarşı həddini aşması anlamını daşıyır. Yaxud, Moskva İrəvanda artıq neçənci dəfədir ki, anti-Rusiya xarakterli şüarların çağırılmasına göz yumacaqsa, ya da uzun illər qoynunda bəslədiyi Ermənistana bunu da keçəcəksə, bağışlayacaqsa demək ki, deyilənlərlə razılaşırlar...

Etiraf edək, bu həmin Rusiyadır ki, məhz iki il əvvəl, özü də prezident Putinin prinsipial mövqeyi sayəsində erməniləri həm hərbi, həm də digər cəhətlərdən tamamilə darmadağın olmaqdan xilas etdi. Halbuki, Rusiya yalnız iki il əvvəl deyil, əsrlərdir ki, erməniləri xilas edir, ermənilərin bu ölkəyə qarşı zaman-zaman dil uzatmalarına göz yumur və hətta arada-bir qaradaşlaş xalq kimi gördüyünü bəyan edir. Ancaq sən demə, Ermənistanda heç də belə düşülmürmüş!

Üstəlik, sözügedən şüarda türklər və azərbaycanlılar ikinci və üçüncü yerlərdə qalırsa, rus ifadəsi məhz birinci dayanır, yəni ruslar ermənilər üçün birinci düşməndirlər.

Bu yarımağıllıların küçələrə kimlər tərəfindən çıxarılması sonrakı mövzuların araşdırmasıdır, amma onların cəzasız şəraitdə əsas tarixi himayədarlarına qarşı həyasızcasına çıxış etmələri artıq siyasi iradənin nümayişi kimi də qiymətləndirilə bilər. Əks halda Paşinyanın polisləri çoxdan onları qovar, ən azından, əllərindəki meqafonları alaraq anti-Rusiya aksiyalarını dağıda bilərdilər. Fəqət buna azacıq təşəbbüs belə göstərilmədi. Beləliklə, Paşinyanın siyasi idarəçilik versiyasına görə Rusiya artıq düşmən elan olunub - açıq və aşkar!

Yolsa saldıığımız ildə də həmin reallıq özünü məntiqi olaraq isbatladı - erməni hökuməti qərara gəldi: Rusiyanı özünə düşmən elan etməyi gözə almaqla Qərbə tərəf yığılmaq.

Daha bir məqam - istənilən əhəmiyyətli hadisədən əvvəl ermənilərin bütün nazirləri məsləhətlər almaq üçün Vaşinqtona gedirlər. Misal üçün, Paşinyan 2022-ci ilin oktyabr ayında Putinlə görüşməsi yerinə İrəvanda Nensi Pelosini qəbul etdi. Məhz bu görüşdən sonra Ermənistan hakimiyyəti Rusiya sülhməramlılarını Avropa İttifaqının və s. Qərb ölkələrinin missiyaları ilə əvəzlənməsi tələbləri ilə çıxış etməyə başladı. Və həmin Qərblə ki, Ukrayna prezidenti Zelenskinin ordusunu Rusiyaya qarşı silahlandırır.

Lakin hər necə olursa-olsun, İrəvan küçələrinə çıxıb Rusiya əleyhinə şüarlar səsləndirən insanların hamısı pulla ələ alınanlara bənzəmir, onların işlərində həqiqi antirusiyaçılar da var hər halda...

Amma bütün bunların Ermənistan üçün çox pis nəticələncəyini də istisna etmək olmaz. Bəli, bu onların öz seçimləridir, amma Rusiyanın bu dəfə də Paşinyan hakimiyyətini bağışlaya biləcəyi elə də inandırıcı görünmür. Yəqin ki, yaxınlarda nə isə olacaq, özü də yaman olacaq...

Ruben Vardanyan müharibədən danışdı, amma...

Bu kimi hay-küylərin əsasında dayanan əsas maraqlardan biri də beynəlxalq aləmin “humanitar böhran yaratmaq” adı altında Bakıya qarşı təzyiqlərin göstərilməsinə hesablanıb

Şuşa-Laçın-Xankəndi yolu üzərində ekoloqlarımızın və vətəndaş cəmiyyəti fəallarımızın məlum tələblər üzərində qalmağa davam etmələri və qətiyyətli dayanışma nümayiş etdirmələri və bunun müqabilində Rusiya sülhməramlıları kontingentinin (RSK) hər iki istiqamətdə yolu bağlamaları Xankəndidəki separatçıların növbəti hay-küyləri ilə müşahidə olunmaqdadır. Maraqlıdır ki, bu kimi hay-küylərin əsasında dayanan əsas maraqlardan biri də beynəlxalq aləmin “humanitar böhran yaratmaq” adı altında Bakıya qarşı təzyiqlərin göstərilməsinə hesablanıb. Əbəs deyil ki, son vaxtlar Kanada, ABŞ, Fransa, Yunanistan, Litva və s. kimi ölkələr Azərbaycana qarşı ədalətsiz çağırışlar etməklə guya yaranmış “böhranın” rəsmi Bakı tərəfindən yaradıldığını iddia edirlər.

Yolu isə məhz RSK bağlayıb!

Söz yox ki, bu məsələdə açıq-aşkar ermənipərəstlik mövqeləri dayanmaqdadır və paralel olaraq erməni lobbisinin canfəşanlıqını da istisna etmək olmaz. Ancaq fakt heç zaman dəyişilmir və həmin fakt budur ki, Azərbaycan fəalları Şuşa-Laçın-Xankəndi yolu üzərində bütün dünya tərəfindən tanınan ərazilərimizdə ekologiyamıza vurulan külli miqdardakı ziyanların, faydalı qazıntılarımızın qanunsuz istismarının, o cümlədən, digər problemlərin qarşısını almaq üçün etiraz səslərini ucaldırlar. Yolu isə məhz RSK bağlayıb!

Həmçinin, maraqlı məqamlardan biri də budur ki, səslənən tələblər sırasında RSK-nın komandanı Volkovun daha əvvəl verdiyi vədini yerinə yetirməməsi faktı dayanır. Daha dəqiq desək, o daha əvvəl ekoloqlarımızın faydalı qazıntıların istismar edilən ərazilərinə keçirməklə orada monitorinqlərin aparılmasına söz vermişdisə, indi o öz sözüne neinki

əməl etmir, həm də çəkilib-kənarda dayanmaqla vəziyyətin gərginləşməsinə şərait yaradır. Üstəlik, Kremldən göndərilən cinayətkar, aferist və dələduz missioner Ruben Vardanyanın özbaşınalıklarında da sözün əsl mənasında göz yumulur. Belə olan halda azərbaycanlı fəallar haqlı olaraq öz tələblərinin üzərində qətiyyətlə dayanır və əslində yaranmış ekoloji və s. problemin çözülməsi üçün beynəlxalq aləmin diqqətini bu məsələlərə tərəf yönəltməyə çalışırlar.

Vardanyan asqırıb indi ayılıb ki...

Yeri gəlmişkən, bugünlərdə Xankəndidə “çoxminli mitinq” keçirəcəyini vəd edən aferist Vardanyan son anda bu fikirdən vaz keçdi. Çünki yaxşı bilirdi ki, bir neçə ay əvvəl - Laçın yolu bağlı olmayan zaman Xankəndidə keçirilən mitinqə Ermənistandan avtobuslarla muzdlu insanlar gətirilmişdi, indi isə bu mümkün deyil və necə deyərlər, Vardanyan asqırıb indi ayılıb...

İnsanların başlarını mitinqlə aldatmağın qeyri-mümkün olduğunu aydınlaşdıran Vardanyan yataqlarda çalışan bir neçə yüz nəfər separatçını başına yığmaqla iclas keçirib və maraqlıdır ki, o öz çıxışında açıq-aydın müharibə çağırışları səsləndirib! O, iddia edib ki, müharibə davam edir və vəziyyətdən “ağılla çıxmaq” lazımdır.

Ancaq Vardanyan gerçək məqamı unudub ki, hələlik Azərbaycan tərəfi ekofəalları ilə sülhməramlı piket keçirir və tələblərin yerinə yetirilməyəcəyi halda digər üsullar, misal üçün, antiterror əməliyyatlarının başlanması kifayət qədər mümkün görünür və heç bir qüvvə, beynəlxalq mərkəzlər Azərbaycanın öz ərazilərində əməliyyatlar keçirməsinə qarşı dil uzada bilməz.

Rövşən RƏSULOĞ

Saxta kərə yağları: Aldanmamaq üçün nə etməli?

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Ekspertlər mənşəyi, keyfiyyəti, qiyməti şübhə doğuran yağları almamağı məsləhət görürlər

Yayılan məlumatlarda palma yağının konsergen olması və xərçəng də daxil olmaqla təhlükəli xəstəliklər yaratdığı qeyd olunur. Ekspert bildirir ki, palma yağ ancaq texniki istehsal üçün yararlıdır, birbaşa əhaliyə satış üçün nəzərdə tutulmayıb. Əsl kərə yağı ancaq inək südündən hazırlanır. "Palma" yağı isə bitki yağları, konservləşdirilmiş süd, dondurmanın istehsalı, o cümlədən tortların kremində, şirniyyatların hazırlanmasında istifadə oluna bilər. Təmiz kərə yağının yağlılıq faizi 82%-dən az ola bilməz.

manata satılmalıdır. Təkcə bu təkbidilməz fakt Azərbaycanda 5-15 manat aralığında satışda olan yağların saxta və ya keyfiyyətsiz olduğunu söyləməyə imkan verir".

Ekspertin sözlərinə görə, bunların çoxu spredlər və palma yağıdır: "İş o yerə gəlib çatıb ki, bəzi mağazalarda spred "kərə" yağlarının üzərinə "Rusiya", "Zelandiya" yazaraq keyfiyyətli məhsul adı ilə istehlakçılara satırlar. Ən adi məntiqə əsaslanaraq məlum olar ki, maya dəyəri bir yana qalsın, həmin qiymət bu məhsulun xaricdən idxalına çəkilən xərcləri güclə ödəyər.

Saxta yağlar hansı xəstəliklər törədə bilər?

Əksər mütəxəssislər mədə-bağırsaq pozğunluğunun əsas səbəblərindən biri kimi keyfiyyətsiz yağları göstərir. Həkim-terapevt Riz-

ve bundan xəbər tutduqda artıq gec olur.

"Bəziləri deyir ki, bəs keyfiyyətsiz dediyiniz məhsulları yeyirik, heç nə olmur. Bu çox yanlış fikirdir. Çox vaxt insanlar ağır və sağalmaz xəstəliklərə düşər olduqda, bunun nədən baş verdiyinin fərqinə varmırlar. Yeni əsl səbəbini öyrənmirlər və həkimdən tələb edirlər ki, onları sağaltsın. Uzun illər ərzində zəhərlənmiş orqanizmi, sıradan çıxmış daxili orqanları biz necə bərpa edə bilirik"- həkim bildirdi.

Yerli və ya xarici yağları necə ayırd etməli?

Hər bir istehlakçı aldığı yağın məhz inək südündən hazırlanan kərə yağı olduğuna əmin olmalı, tərkibində bitki yağı olan və kərə yağı adı ilə satılan spredləri fərqləndirməlidir. Buna şahid olmaq üçün mütəxəssis olmağa da ehtiyac yoxdur. Belə ki, yağ paketinin üstündə istehsalçı barədə məlumat və barkod ilə tanış olmaq kifayətdir.

Bazar-dükanda yerli süd zavodlarının da 5-10 manat olan yağları satılır ki, onların da alıcısı kifayət qədərdir. Bu yağların keyfiyyətli olmadığı, tərkibinə kimyəvi maddələr qatıldığı haqda alıcılar arasında fikir formalaşmışdır. Beləliklə aydın olur ki, ucuz qiymətə satılan kərə yağlarının saxta olduğu şübhəsizdir. Çünki yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi 10-15 manata təbii süddən hazırlanmış kərə yağı satıla bilməz.

Bazarlarda və küçələrdə satılan nehrə yağlarının da çoxu saxtadır. Bu yağlar həftə 8-10 manatdan başlayaraq satılır. Nehrə yağı yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, 15 manatdan aşağı başa gələ bilməz. Bu yağlar isə ən yaxşı halda marqarındır.

Yaxşı olardı ki, müvafiq orqanlar satışda olan belə məhsulların mütəmadi yoxlanmasını təmin etsinlər. Bundan başqa, tünd sarı rəngli yağın keyfiyyətsiz və şübhəli tərkibə malik olmasını sübut etməyə ehtiyac belə yoxdur. Çünki nə heyvani yağlar, nə də bitki yağları heç vaxt tünd sarı rəngdə olmur. Ev şəraitində başqa yoxlama üsulları da var ki, internetdə bu haqda kifayət qədər əyani vəsaitlər var.

Lalə Mehralı

Son günlərdə ölkənin ərzaq bazarında saxta yağların satılması haqda məlumatlar ara vermir. Məlumatlarda qeyd olunur ki, Azərbaycana ildə 60 min tona yaxın palma yağı idxal olunur ki, kq-ı dünya bazarında kiloqramı 1 dollara olan bu yağ ticarət mərkəzlərində əhaliyə kərə yağı adı ilə 10-15 manatdan satılır. Bu xəbərlər istehlakçıların narahatlığına səbəb olub. Bəs alıcılar bu vəziyyətdə nə etməlidirlər, saxta və təhlükəli "kərə yağlarını" necə tanımaq olar, belə yağların sağlamlıq üçün hansı təhlükələri var? Bu suallara aydınlıq gətirmək üçün kiçik bir jurnalist araşdırması apardıq.

Yağ bazarında işlər yağ kimi gedir, yoxsa...?

Azərbaycanda əhalinin kərə yağına olan illik tələbatı təxminən 35 min tondur. Bunun üçdə ikisi ölkədə istehsal olunur, qalanı xaricdən gətirilir. Ölkəyə əsasən, Rusiya, Ukrayna, Belarus, İran, Almaniya, Türkiyə, Avstraliya və Yeni Zelandiyadan yeyinti yağı idxal olunur. Lakin bəzi mənbələrin yaydığı məlumatlara görə, satışda olan yağların 90%-dən çoxu burada qablaşdırılır və xarici yağ adı altında istehlakçılara satılır. Qeyd olunur ki, ucuz qiymətə (5-10 manat arasında) satılan bu yağların tərkibinin əsas hissəsi trans yağlar, bitki yağları və palma yağlarıdır ki, onlara da xüsusi maddələr qatılaraq kərə yağının dadı və ətiri alınır.

Saxta və təhlükəli yağlar təkcə xaricdən idxal olunmur, həm də ölkədə istehsal olunur. Azərbaycanda kərə yağı istehsalı ilə məşğul olan şirkətlərin məhsullarının keyfiyyəti ilə bağlı da ciddi şübhələr var. Bir çoxları yağın üzərinə rus adları yazmaqla alıcılarda bu yağın Rusiya istehsalı olması haqda təəssürat yaratmağa çalışırlar, lakin çox xırda hərfərlə yazılmış rekvizit məlumatları oxuyanda görürsən ki, bu yağı misal üçün, Abşeronun hansısa kəndində filan fiziki şəxs

hazırlayır.

Yağ satışı ilə məşğul olan satıcı Rafiqin sözlərinə görə, ən çox tələb ucuz yağlardır. Yeni 5-10 manat aralığında satılanlara. Satıcıdan kilo ilə açıq satılan bu yağların haradan və necə gətirildiyini soruşanda isə bildirdi ki, onlar yağı topdansa-tiş mərkəzlərindən alırlar və tərkibindən, harada, nədən hazırlanmasından xəbərləri yoxdur.

"Əhalini aldatmaq üçün yağa xüsusi maddələr qatılır"

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynovun sözlərinə görə, ölkənin əmtəə bazarının yağ segmentində ciddi problemlər var və kərə yağı adı ilə əhaliyə satılan yağların əksər hissəsinin tərkibi orqanizm üçün zərərliyədir: "Satışda "kərə yağı" adı ilə təklif olunan məhsulların əksəriyyətinin əslində kərə yağı ilə heç bir əlaqəsi yoxdur. Bu yağların bir qismi naməlum heyvanların iç yağı, piylər və bitkilərdən, digər qismi isə, mənşəyi bilinməyən kimyəvi maddələrdən hazırlanır. Bunların tərkibinə isə əhalini aldatmaq üçün kərə yağının dadını və qoxusunu verən xüsusi maddələr qatılır. Belə yağların istehsalında quru süddən də geniş istifadə olunur ki, bu da sağlamlıq üçün təhlükə yaradır".

Maya dəyərindən ucuz "kərə yağı"

Sağlam Cəmiyyət Hərəkatının rəhbəri, qida təhlükəsizliyi üzrə araşdırmaçı jurnalist Elçin Bayramlı deyir ki, kərə yağı 10-15 manata satıla bilməz: "Məlumdur ki, 1 kq kərə yağının istehsalı üçün azı 20 litr yüksək keyfiyyətli südə ehtiyac var. Südün topdansa-tiş bazar qiyməti isə 70 qəpikdən az deyil. Bu halda 1 kq kərə yağının maya dəyəri üzərinə istehsal, daşınma və satış xərclərini də əlavə etsək onun 1 kq-nın maya dəyəri 15 manatdan az ola bilməz, vergiləri, digər xərcləri, müəssisənin və ya sahibkarın qazancını da əlavə etsək bu yağ 20

van Məmmədovun dediyinə görə, keyfiyyətsiz yağdan istifadə həzm və mədə-bağırsaq sisteminin pozulmasına, یشalın və digər təhlükəli xəstəliklərin emələ gəlməsinə səbəb olur.

Həkimin sözlərinə görə, bu cür yağdan istifadə edəndə orqanizmdə olan xolestirinin və ağır kimyəvi maddələrin miqdarı artmağa başlayır ki, bu da bir sıra xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradır. Bu yağlardan istifadə zamanı isə onların tərkibindəki zərərli süni maddələr zəhərlənmənin baş verməsinə səbəb olur. Həkimin dediyinə görə zəhərlənmələr 2 cür olur. Tez zəhərlənmə və tədrici zəhərlənmə. Daha qorxululu tədrici zəhərlənmədir. Çünki bu zaman orqanizmdə gedən proses gizli inkişaf edir

“Sosial şəbəkələr bizi mənfi mənada heç yere aparmır. Önəmli olan sosial şəbəkələr vasitəsilə bizim özümüzü hara aparmağımızdır. Düşünürəm ki, özümüzə və cəmiyyətə bu sualı verməliyik”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında sosial media mütəxəssisi Orxan Rzayev deyib.

Onun sözlərinə görə, sosial şəbəkələr bizə hər cür imkan verir: “Bu, insanın ondan necə istifadə etməsindən asılıdır. Yəni, şəxs “Sosial şəbəkədə vaxtını hansı istiqamətdə keçirir? “Ondan nə əldə edir?” və s. Təbii ki, bu da insanların dünyagörüşü, şəxsi yanaşması və həyat tərzindən asılı olaraq dəyişir”.

Orxan Rzayev sözlərinə belə davam edib: “Ümumilikdə isə sosial şəbəkələr çox faydalıdır. Artıq bu platformalar işləri çox rahatlaşdırıb. Onların hər birinin də öz özelliği var. Belə ki, biznes,

Sosial şəbəkələr bizi hara aparır?

şəxsi həyat və fərdi inkişaf üçün sosial şəbəkələrdən istifadə edilə bilər”.

Ayşən Vəli

“Messi dünya çempionu oldu, amma Ronaldo...”

“Real”ın baş məşqçisi Karlo Ançelotti Lieonel Messinin Argentina millisi ilə DÇ-2022-nin qalibi olması və Portuqaliya yığmasının üzvü Kriştiano Ronaldo haqqında danışib. Qol.az xarici KİV-lərə istinadən xəbər verir ki, mütəxəssis hər 2 futbolçunun əfsanəvi oyunçular olduğunu deyib:

“Bu rəqəbat həm Messini, həm də Ronaldonu motivasiya etdi. Ötən illər ərzində onlar futbol dünyasının əsas memarları olublar - çox yaxşı oynadılar və çoxlu qollar vurdular. Messi karyerasını dünya çempionluğu ilə başa vuracaq. Ronaldo isə əksinə. Lakin hələ də Ronaldonun əla karyerası var. Xüsusilə burada - “Real”da oynadığı vaxtlarda əla çıxış edirdi. O, hər zaman azarkeşlərin qəlbində olacaq. Ronaldonun gələcəkdə nə edəcəyini bilmirəm. O, hələ də çox yüksək səviyyədə mübarizə aparmaq istəyir. Düşünürəm ki, ərəb dünyası bu baxımdan ona yaraşır”.

Qeyd edək ki, Argentina millisi DÇ-2022-nin finalında Fransaya qalib gəlib (3:3, penaltilər seriyası - 4:2) və dünya çempionu olub. PSJ-nin futbolçusu Messi oyunda dubl edib.

Xatırladaq ki, Ronaldo hazırda klubsuzdur və azad agent statusu daşıyır. 37 yaşlı forvard Portuqaliya millisinin heyətində DÇ-2022-də çıxış edib və 1/4 finalda Mərakeşə uduzaraq mübarizəni dayandıraraq 0:1. Daha əvvəl Ronaldonun Səudiyyə Ərəbistanının “Əl-Nəsr” klubu ilə 2,5 illik müqavilə üçün razılaşdığı bildirilirdi.

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3600

Təlim avtomobillərinə hansı xüsusi qaydalar qoyulub?

“Təlim prosesi sürücülük hazırlığının əsas mərhələlərindən biri hesab olunmalıdır. Təəssüflər olsun ki, bu məsələlər həm metodiki, həm də təhlükəsizlik baxımından düzgün təşkil olunmayıb”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında dosent, nəqliyyat eksperti Fərhad Eyyubov deyib. Onun sözlərinə görə, təlim prosesinin yerinə yetirildiyi yollar, küçələr və meydanlar müəyyən olunmalı və yol xəritəsi hazırlanmalıdır: “Təlim avtomobillərinə qoyulan xüsusi tələblərə dəqiq əməl edilməlidir”.

Fərhad Eyyubov sözlərinə belə davam edib: “Təlim müəllimləri bu sahədə peşəkar, səbirli və məsuliyyətli olmalıdırlar. Onların peşəkarlıq səviyyəsi və sağlamlılıqlarına nəzarət edilməlidir. Təlim keçənlərə isə müxtəlif formada müraciət etmək olar. Təlimi yerinə yetirən şəxs müxtəlif ünsiyyət formasında müraciət edə bilər.

Son olaraq deyə bilərəm ki, bu sahədə mövcud vəziyyət qənaətbəxş sayıla bilməz. Avtosürücü hazırlayan məktəblərdə nəzəri biliklərin və təlim prosesinin yerinə yetirilməsi mövcud standartlara uyğun olmalıdır”.

Ayşən Vəli

Əhaliyə XƏBƏRDARLIQ: Hava kəskin dəyişəcək, qar yağacaq

Bakıda və Abşeron yarımadasında dekabrın 19-u axşamdan başlayaraq 21-i səhərdək hava şəraitinin qısa müddətə kəskin dəyişəcəyi, şimal-qərb küləyinin 15-20 m/s, arabir 23- 28 m/s, yarımadaın bəzi yerlərində arabir 30-33 m/s-dək güclənəcəyi gözlənilir. Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən SİA-ya verilən məlumata görə, dekabrın 20-də hava arabir yağıntılı olacaq. Havanın temperaturu gecə və gündüz 2-5° isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında dekabrın 19-dan 20-nə keçən gecə havanın dəyişəcəyi, arabir yağıntılı olacağı, dağlıq və dağətəyi rayonlarında qar yağacağı, qərb rayonlarından başlayaraq 21-i gündüzədək ölkə ərazisində hava şəraitinin qısa müddətə kəskin intensivləşəcəyi gözlənilir.

Havanın temperaturu: dağlıq və dağətəyi rayonlarda gecə 10-15° şaxta, gündüz 3-8° şaxta olacağı, aran rayonlarında isə gecə saatlarında 0 dərəcəyə yaxınlaşacağı gözlənilir. Qərb küləyi arabir 15-20 m/s, ayrı-ayrı yerlərdə arabir 25-30 m/s-dək güclənəcək. Dağlıq və dağətəyi rayonlarda yollar buz bağlayacaq, duman olacaq.

